

Hrvatska i Slovenija u selekciji vijesti vodećih hrvatskih i slovenskih dnevnih novina

Pranjić, Marija

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:114:371067>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-23**

Repository / Repozitorij:

[FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / dissertations](#)

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

Marija Pranjić

HRVATSKA I SLOVENIJA U SELEKCIJI VIJESTI VODEĆIH
HRVATSKIH I SLOVENSКИH DNEVNIH NOVINA

DIPLOMSKI RAD

Zagreb, 2016.

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

Marija Pranjić

HRVATSKA I SLOVENIJA U SELEKCIJI VIJESTI VODEĆIH
HRVATSKIH I SLOVENSКИH DNEVNIH NOVINA
DIPLOMSKI RAD

Mentor: izv. prof. dr. sc. Gordana Vilović

Student: Marija Pranjić

Zagreb

Rujan 2016.

Izjavljujem da sam diplomski rad Hrvatska i Slovenija u selekciji vijesti vodećih hrvatskih i slovenskih dnevnih listova“ pod mentorstvom izv.prof.dr.sc. Gordane Viločić napisala u potpunosti sama i da je moj autorski rad.

Marija Pranjić

SADRŽAJ:

1. Uvod	1
2. Teorijski okvir:	3
2.1. Povijesni kontekst	3
2.1.1. Južni Slaveni: težnja za ujedinjenjem	4
2.1.2. Jugoslavija	5
2.1.3. Raspad Jugoslavije- početak samostalnosti	6
2.2. Hrvatsko – slovenski odnosi	8
2.2.1. Zajednički projekti	9
2.2.2. Slovensko- hrvatski sporovi	12
2.3. Dosadašnja istraživanja hrvatsko-slovenskih odnosa i njihove zastupljenosti u medijima	20
3. Metodologija	22
3.1. Primjena analize sadržaja u novinarstvu	23
3.2. Odabir medija	24
3.3. Postupak kvantitativne analize sadržaja	28
4. Rasprava	30
4.1. Rezultati istraživanja	33
5. Zaključak	47
SAŽETAK	54

Popis ilustracija

1. Tablice:

Tablica 1: <i>Distribucija analiziranih članaka s obzirom na dominantnu temu članka</i>	36
Tablica 2: <i>Distribucija analiziranih članaka s obzirom na veličinu članka</i>	38
Tablica 3: <i>Distribucija analiziranih članaka s obzirom na nositelja uloge u članku</i>	41

2. Grafički prikazi:

Grafički prikaz 1: <i>Distribucija članaka s obzirom na spominjanje Hrvatske i/ili Slovenije u Delu i Večernjem listu</i>	34
Grafički prikaz 2: <i>Distribucija članaka u Večernjem listu s obzirom na spominjanje Slovenije u novinskim formama</i>	35
Grafički prikaz 3: <i>Distribucija članaka u Delu s obzirom na spominjanje Hrvatske u novinskim formama</i>	36
Grafički prikaz 4: <i>Distribucija članaka u Večernjem listu i Delu s obzirom na veličinu članka</i>	39
Grafički prikaz 5: <i>Distribucija analiziranih članaka prema ovisnosti veličine članka o usmjerenosti na temu</i>	42
Grafički prikaz 6: <i>Distribucija članaka u Delu i Večernjem listu s obzirom na vrijednosnu orijentaciju sadržaja članka</i>	43
Grafički prikaz 7: <i>Distribucija članaka u Delu i Večernjem listu s obzirom na tip naslova</i>	44

3. Slike:

Slika 1: <i>Prikaz naslovne strane Dela (12.ožujka2015.)</i>	25
Slika 2: <i>Prikaz naslovne strane Večernjeg lista (12.ožujka 2015.)</i>	26

1. Uvod

Selekcija je u rječniku stranih riječi definirana kao „izbor odabiranje, izabiranje najboljega“ (Filipović, 1983: 332). Iako pri korištenju ovog pojma uglavnom misli na prirodnu selekciju preživljavanja najjačih jedinki, selekcija u dnevnim novinama, i medijima općenito, nije puno drugačija.

Iz medija saznajemo o vremenskoj prognozi, stanju na cestama, radu vlade i Sabora, ali i o politikama drugih zemalja, novim kulturama i društvima, sportskim ostvarenjima, životima poznatih... Ukratko, kako je objasnio Pavao Novosel¹ (Ricchiardi i Malović, ur., 1996: VII), mediji konstruiraju medijsku stvarnost i na taj način utječu na društveni fokus, to jest usmjeravaju društvo i publike na određenu temu. Postavlja se pitanje koji događaji i po kojim kriterijima mogu postati vijest i zauzeti medijski prostor.

Na to pitanje odgovaraju teorije selekcije vijesti. U svijetu se dnevno zbiva tisuće i tisuće događaja koji bi vrlo lako i s punim pravom mogli puniti novinske stupce. Novine pak imaju vrlo ograničen prostor i proizvode se u vrlo određenim rokovima i ne mogu sve objaviti, već samo dio vijesti i to strogo izabраниh, kako navodi Malović:

„Posve je očito da su selekcija vijesti i odlučivanje što će se objaviti, a što ne, veoma važni elementi u proizvodnji novina. Tu nemilu zadaću obavljaju urednici, novinari koji vode brigu o cjelini lista i o tome kako će konačno izgledati kada se pojavi na kioscima. Jedna od najvažnijih uredničkih zadaća je selekcija vijesti. U uredništvo svakog dana stižu vijesti od novinskih agencija, raznorazna priopćenja, pisma, najave događaja, a novinari donose svoje vijesti, članke, osvrte i komentare.“ (Malović, 2003:69)

U fokusu istraživanja ovog rada jest usporedba selekcije vijesti u hrvatskim i slovenskim dnevnim novinama na primjeru slovenskog *Dela* i hrvatskog *Večernjeg lista*. Nastojat ću odgovoriti na glavno istraživačko pitanje: Koliko je Hrvatska zastupljena u slovenskim medijima, a koliko Slovenija u hrvatskima, s glavnom pretpostavkom da se ne izvještava dovoljno.

¹ istaknuti hrvatski komunikolog koji je uveo „Osnove komunikologije“ na zagrebačkome Fakultetu političkih znanosti, koji je time postao i prvi fakultet političkih znanosti u Europi na kojemu su se mogle steći osnovne spoznaje o komunikologiji; diplomirani psiholog; autor 15 knjiga i više od stotinu znanstvenih radova

Rad je podijeljen u pet glavnih cjelina; uvod u kojem je ukratko predstavljeno značenje rada, zatim teorijski okvir koji se dijeli na povijesni kontekst, u kojem je opisana zajednička povijest dviju zemalja, zatim slijedi poglavlje o hrvatsko-slovenskim odnosima, koji se bavi sporovima i zajedničkim projektima Slovenije i Hrvatske, te kratki osvrt na prijašnja istraživanja slične tematike. U trećoj cjelini opisana je metodologija istraživanja, odnosno opis analize sadržaja kao istraživačke metode i njezin značaj za novinarstvo, te su u toj cjelini predstavljene i hipoteze istraživanja, *Delo i Večernji list* kao predmeti istraživanja, te sama relevantnost istraživanja. Četvrta cjelina je rasprava, gdje su prikazani i rezultati istraživanja, popraćeni pripadajućim tablicama i grafikonima radi bolje prezentacije tih rezultata, a cijeli rad je zaključen petom cjelinom u kojoj su izneseni zaključci i prijedlozi za daljnja istraživanja.

2. Teorijski okvir:

Kako bismo ovaj rad smjestili u određeni kontekst, potrebno je razumjeti kako su Hrvatska i Slovenija nekada funkcionirale u sastavu Jugoslavije, ali i prije toga- kako se razvijala težnja za ujedinjenjem. Također ćemo prikazati njihov (su)život nakon raspada Jugoslavije i nakon međunarodnog priznanja 1992. godine. Bitne prekretnice u postojanju tih dvaju zemalja svakako su ulazak Slovenije u Europsku uniju, a kasnije i ulazak Hrvatske u Uniju.

Osim tog povijesnog konteksta, Hrvatska i Slovenija imaju i mnoge druge dodirne točke. Kao susjedne zemlje i zemlje članice Europske unije, spajaju ih zajedničke suradnje i projekti, ali ih također razdvajaju i neriješena pitanja.

U poglavljima koja slijede objasniti ćemo, osim zajedničke povijesti u Jugoslaviji i budućnosti u Europskoj uniji, i sporove koje Hrvatska i Slovenija još uvijek vode: neriješeno pitanje Ljubljanske Banke, pitanje razgraničenja i Nuklearna elektrana Krško.

Važno je staviti Sloveniju i Hrvatsku i cijelo istraživanje u kontekst, kako bismo istaknuli relevantnost izvještavanja o tim temama. Hrvatska se svojim gospodarskim i ekonomskim napretkom pozicionira kao vodeća zemlja u regiji, dok je Slovenija zbog svog geografskog položaja i diplomatske politike trgovinsko središte Europe. Htjele to ili ne, te dvije zemlje međusobno su ovisne i potrebno je istražiti koliko je ta međuovisnost vidljiva u medijima, te koliko su državljani Slovenije, kao i državljani Hrvatske upoznati sa stanjem u tim državama, budući da, ipak, većinu informacija dobivamo iz medija i prema tim informacijama formiramo stavove jedni o drugima.

2.1. Povijesni kontekst

Jugoslavija (Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija, akr. SFRJ) je bila savezna država sastavljena od šest socijalističkih republika; Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Makedonije, Slovenije, Srbije i od dvije socijalističke autonomne pokrajine; Kosova i Vojvodine, koje su bile u sastavu Srbije (Opća enciklopedija, 1978: 118.).

Većinu stanovništva (prema popisu 1971.) činili su Srbi s preko 8100 000 stanovnika, zatim Hrvati s oko 4 500 000, Muslimani s oko 1 700 000 te Slovenci s oko 83 000 (Opća enciklopedija, 1978: 129).

Jugoslavija je osnovana 1.12. 1918. proglašenjem ujedinjenja južnoslavenskih naroda u zajedničku državu, Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca, koje se dogodilo u Beogradu (Opća enciklopedija, 1978: 131.). Razlog zbog kojeg su se južnoslavenski narodi relativno kasno uspjeli ujediniti leži u njihovom povijesnom razvoju, iako su se tendencije za ujedinjenjem počele stvarati još u 10. stoljeću, kako stoji u Općoj enciklopediji jugoslavenskog leksikografskog zavoda.

2.1.1. Južni Slaveni: težnja za ujedinjenjem

Prve državne tvorevine na Balkanu krenule su od hrvatskih kraljeva Tomislava i Petra Krešimira, a primjer je i Makedonija u doba kralja Samuila (976-1014 godine). Pojavom prvih država pojavile su se i tendencije za ujedinjenjem južnih Slavena, potaknute borbom protiv zajedničkog neprijatelja. Neki od primjera takvih ujedinjenja jesu; ustanak protiv Franaka koji je početkom 9. stoljeća pokrenuo knez Panonske Hrvatske Ljudevit, u čemu je uspio ujediniti dobar dio Hrvata i Slovenaca i neka srpska plemena (Opća enciklopedija, 1978: 131), zatim Srpski ustanci 1804.-18013. i 1815. godine, koji su utjecali i na ilirski pokret, s ciljem odvajanja od Mađarske i Austrije. U Hrvatskom Saboru je povodom toga, uz usuglašenje vojvođanskih Srba, donesen zaključak o ujedinjenju Vojvodine s Hrvatskom, s krajnjim ciljem „da se sjedinjenje učini sa svim Slovenima Južnim i da se carstvo obrazuje“ (Opća enciklopedija, 1978: 134).

Početkom 20. stoljeća. u Hrvatskoj nastaje omladinski pokret koji okuplja velik dio hrvatske studentske omladine i znatan broj Srba i Slovenaca, rezultat čega je bilo jačanje

To su bili neki začeci ideje o ujedinjenju Južnih Slavena, a nakon Prvog svjetskog rata ta je ideja sve više jačala, jer su narodi uočili priliku da se otarase mađarske i austrijske vlasti.

2.1.2. Jugoslavija

Godine 1914. izbio je Prvi svjetski rat atentatom na Franju Ferdinanda u Sarajevu što je izazvalo pad Austro-Ugarske Monarhije i rezultiralo oslobođenjem južnoslavenskih naroda.

U stvaranju Jugoslavije, tri čimbenika bila su presudna:

„Ujedinjavanje malih jugoslavenskih naroda i njihovih država da bi se obranili predimperijalističkim težnjama njihovih susjeda, napose na njihovih zapadnim i sjevernim rubovima, što se od 1918. reduciralo na opasnost od Italije; interes za proširenjem svog područja i utjecaja, napose države Srbije; velika jezična i kulturna bliskost, koji su bili temelj ne samo ujedinjavanja nego i sukoba, što se jedinstvenom državom nastojalo izbjeći, napose na područjima velike nacionalne i vjerske izmješanosti“ (Radelić, 2006: 599, 19/20).

Naposljetku je vidljivo da su glavni motivi jugoslavenske ideje bili želja za većom nacionalnom sigurnošću gospodarskim napretkom i kulturnom povezanošću.

Izbijanjem Prvog svjetskog rata započeo je proces stvaranja Jugoslavije, potpisivanjem Krfske deklaracije o osnivanju Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, kao „ustavne demokratske i parlamentarne monarhije s dinastijom Karađorđevića na čelu“ (Skoko, 2010: 20).

Godine 1918. Hrvatski sabor raskinuo je sve državno-pravne veze s Bečom i Budimpeštom čime je osnovana država Slovenaca, Hrvata i Srba (Država SHS) sa sjedištem u Zagrebu. Odmah nakon toga u Beogradu je 1. prosinca iste godine, proglašeno ujedinjenje Države SHS s Kraljevinom Srbijom u Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca (Kraljevina SHS) na čelu sa srbijanskom dinastijom Karađorđević što Hrvatski sabor nikada nije ratificirao (Skoko, 2010: 20)

„Naime, već na početku pokazale su se razlike u shvaćanju političke koncepcije jugoslavenstva. Srbija i Srbi bili su za politički jedinstvenu državu s jakom centralnom vlašću, gdje su svi Srbi trebali biti na okupu kao najbrojnija i najutjecajnija nacija. No, Sloveniju i Hrvatsku zanimala je Jugoslavija uglavnom kao područje gdje je trebalo sačuvati dosegnute nacionalne slobode i identitet.“ (Radelić, 2006, 599, 20/21)

Država je podijeljena na 33 oblasti, a kao konstitutivni narodi priznati su samo Srbi, Hrvati i Slovenci. Makedonija, Vojvodina bez Srijema i Crna Gora bile su izravno pripojene Srbiji.

Godine 1939., nakon smrti kralja Aleksandra, stvorena je autonomna Banovina Hrvatska. Kapitulacija Kraljevine Jugoslavije, nedugo nakon invazije Sila osovine u travnju 1941. dovela je do njezine dezintegracije: Slovenija je pripojena Trećem Reichu a na teritoriju današnje Hrvatske (bez jednog dijela dalmatinske obale), Srijema te Bosne i Hercegovine stvorena je Nezavisna država Hrvatska. Makedoniju je anektirala Bugarska, Crnu Goru je okupirala Italija, a u Srbiji je pod njemačkim nadzorom uspostavljen kvislinški režim generala Nedića (Skoko, 2010:22)

Na drugom zasjedanju AVNOJ-a u studenom 1943. u Jajcu odlučeno je da se nova Demokratska Federativna Jugoslavija (DFJ) ustroji kao zajednica 6 republika – Kosovo i Vojvodina su postale autonomne pokrajine u sastavu Srbije a konstitutivne nacije uz Slovence, Hrvate i Srbe priznati su još Crnogorci i Makedonci pod vodstvom Josipa Broza Tita i Komunističke partije (Skoko, 22:2010). Novim ustavom iz 1946. ime zemlje promijenjeno je u Federativna Narodna Republika Jugoslavija (FNRJ), koja je proglašena republikom, a građanske stranke su represijom potpuno izbačene iz političkog života. (Skoko: 2010: 23)

Kombinirajući elemente kapitalizma i komunizma Jugoslavija je počela provoditi vlastitu politiku te je 1963. donesen novi ustav kojim je ime zemlje promijenjeno u Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija (SFRJ). Najvažnija odrednica novog ustava bilo je priznavanje prava republikama na samoopredjeljenje, što je kasnije Sloveniji i Hrvatskoj omogućilo proglašenje nezavisnosti i međunarodno priznanje (Skoko, 2010:23).

2.1.3.Raspad Jugoslavije- početak samostalnosti

Osim problema u samoj strukturi države i smrt Josipa Broza Tita, raspad Jugoslavije uvjetovali su i drugi čimbenici, kako ističe Ludwig Steindorff u knjizi Povijest Hrvatske- od srednjeg vijeka do danas. Represivno gušenje zahtjeva kosovskih Alabanaca za

priznavanjem Kosova kao republike unutar sastava Jugoslavije, rast cijena nafte, visoka inflacija, velik vanjski dug te smjena generacije koju je na neki način označila Titova smrt i formiranje mišljenja mladih koje odstupa od dotadašnje ideologije, stvorili su sumnju u sposobnosti novog predsjedništva i savezne vlasti. (Steindorff, 2006:208).

Novonastali problemi SFRJ bili su samo pokazatelj koliko je od početka ta cijela struktura i ravnoteža sustava bila krhka, te kako ideja komunizma nije uspjela nadići izvore nacionalnih i vjerskih sukoba, ističe Holzer. (2002: 159).

Sve jače netrpeljivosti unutar Jugoslavije trebao je razriješiti 14. izvanredni kongres Saveza komunista Jugoslavije, koji se u siječnju 1990. održavao u Beogradu. Međutim, na kongresu je Milošević ponovno nastojao nametnuti centralizaciju savezne partijske organizacije, što je dovelo do prekida kongresa protestnim odlaskom delegata Slovenije i Hrvatske, a zatim i Makedonije i Bosne i Hercegovine. Bilo je to posljednje zasjedanje jedinstvenog Saveza komunista Jugoslavije (Skoko, 2010: 27).

Godine 1990. nakon Slovenije i Hrvatske, održani su prvi višestranački izbori u Jugoslaviji. U Sloveniji je u travnju pobijedila demokratska opozicija. „Dva mjeseca kasnije Slovenija je odbacila federativni sustav, najavila proglašenje nezavisnosti i pozvala na reorganizaciju Jugoslavije na konfederalnim principima.“ (Holzer, 2002: 180). Za prvog predsjednika izabran je Milan Kučan. Hrvatska je podržavala slovenske zahtjeve i izabran je i prvi hrvatski predsjednik Franjo Tuđman.

U listopadu je došlo do sukoba konfederativne koncepcije, koju su podržavale Slovenija i Hrvatska i čija je glavna ideja bilo osamostaljivanje republika, i federativne, koju su podržavale Srbija i Crna Gora, za očuvanje postojećeg ustroja SFRJ.

Nakon referenduma u Hrvatskoj 19. svibnja 1991., na kojem se više od 90% građana Hrvatske odlučilo za nezavisnost od SFRJ i stvaranje samostalne države, Sabor Republike Hrvatske i Parlament Slovenije izglasavaju 25. lipnja 1991. godine odluke o nezavisnosti Hrvatske i Slovenije od SFRJ. Međutim, pod pritiskom međunarodne zajednice, koja se sve intenzivnije počela uključivati u rješavanje jugoslavenskog pitanja, Hrvatska pristaje na odgodu primjene te odluke za sljedeća tri mjeseca sklopivši Brijunsku deklaraciju.

U ljeto 1991. godine dolazi do oružanih sukoba Srbije i Slovenije, a zatim Srbije i Hrvatske. Nakon kratkog desetodnevnog rata u Sloveniji, Beograd se pomirio sa secesijom te republike, ali zbog već spomenutog pitanja srpskih manjina na području Hrvatske i mogućeg

„prekrojavanja“ granica, izbija otvoreni rat između Hrvatske i Srbije, koji je potrajao do 1995. godine.

Hrvatski Sabor je 8.listopada 1991. godine donio jednoglasno odluku o prekidu svih državnopravnih veza Republike Hrvatske sa SFRJ, a već u siječnju 1992. Hrvatsku i Sloveniju priznala je Europska zajednica i većina europskih zemalja, čime je formalno prestala postojati Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija.

Zbog karaktera ratovanja na području bivše Jugoslavije, piše povjesničar Dušan Bilandžić, odnosno stradavanja velikog broja civila u cilju etničkog čišćenja i pljačkanja, u ratovima su „nestale sve prethodne ideologije, od panslavizma i jugoslavenstva 19. i 20. stoljeća, ideologije bratstva i jedinstva i velike zajedničke države...“ (Skoko, 2010: 32).

2.2.Hrvatsko – slovenski odnosi

Međunarodni hrvatsko- slovenski odnosi započeli su 6. veljače 1991. kada su uspostavljeni međusobni diplomatski odnosi. Iako je od tada prošlo više od 20 godina, Hrvatska i Slovenija još uvijek imaju otvorenih pitanja, koja uglavnom privlače medijsku pažnju i jedne i druge zemlje.

Gospodarski aspekt međunarodnih odnosa tih dviju zemalja ocjenjuje se dobrim, naročito u posljednje vrijeme kada hrvatski poduzetnici preuzimaju slovenska poduzeća, doprinoseći na taj način oporavku i slovenske ekonomije. Procjenjuje se da hrvatske investicije u Sloveniji iznose gotovo milijardu eura. Tu se ističe Agrokorova kupnja slovenskog Mercatora, Podravkina kupnja Žita te Atlantic grupa i kupnja Droge Kolinske.² S druge strane, slovenske investicije u Hrvatsku znatno su manje i svake se godine smanjuju. Prema podacima Europske unije zemlje s kojim Slovenija najviše surađuje jesu Njemačka, Italija i Austrija, te su ujedno i glavni slovenski uvozni i izvozni partneri.³

Prije, a i nakon raspada Jugoslavije, Hrvatska i Slovenija, kao što možemo vidjeti u ranijim poglavljima, imale su najbližnje puteve. Prije samog stvaranja Jugoslavije postojale su među tim državama tendencije za ujedinjenjem i pronalaskom vlastitog, ali zajedničkog identiteta van Austro-Ugarske. I za vrijeme Jugoslavije dijelile su sličnu sudbinu i nezadovoljstvo

² <http://www.vecernji.hr/gospodarstvo/najveci-investitori-iz-hrvatske-digli-bdp-slovenije-za-2-posto-976070>, pristupljeno 4.9.2016.

³ http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/slovenia/index_hr.htm, pristupljeno 4.9.2016.

stanjem u državi. Hrvatska i Slovenija bile su najrazvijenije Jugoslavenske republike, a ni danas se situacija nije promijenila; Slovenija je i dalje vodeća po uspješnosti među post-jugoslavenskim državama, a Hrvatska ju slijedi na drugom mjestu. Putevi ovih dviju država nakratko se razilaze nakon raspada Jugoslavije; Hrvatsku u njenom razvoju koči petogodišnji rat sa Srbijom, dok se Slovenija posvećuje provedbi reformi, liberalizaciji i unapređenju sustava i društva, te već 2004. godine postaje članica Europske unije. Nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju ponovno započinje intenzivnija suradnja tih dviju država.

2.2.1. Zajednički projekti

Kao što smo naglasili u uvodu, suradnja Hrvatske i Slovenije ne obuhvaća samo političku i gospodarsko- ekonomsku sferu, već i društvenu, kulturnu i ekološko-energetsku. Upravo je u toj ekološko- energetskej sferi, koja ujedno predstavlja i gospodarsko- političku suradnju, najviše aktivnih i uspješnih zajedničkih projekata ovih dviju zemalja. Ti projekti poznatiji su kao PCI projekti ili projekti od zajedničkog interesa i sufinancira ih Europska unija.

„Europska komisija je 18. studenog 2015. godine usvojila popis od 195 ključnih energetskeih infrastrukturnih projekata, koji će pomoći u ostvarivanju energetskeih i klimatskeih ciljeva Europe i čine temelje energetske strategije EU. Projekti, poznati kao projekti od zajedničkog interesa (PCI), će omogućiti postupno jačanje Energetske zajednice integrirajući tržišta energije u Europi, diversifikacijom izvora energije i prometnih pravaca.“(Lng Hrvatska)⁴

Europska komisija je utvrdila 12 strateških transeuropskeih prioriteta energetske infrastrukture, čija je implementacija ključna za postizanje ciljeva energetske i klimatske politike Unije. Ti prioriteti pokrivaju različite zemljopisne regije ili tematska područja u području transporta i skladištenja električne energije, transporta plina, skladištenja i infrastrukture za ukapljeni ili komprimirani prirodni plin, pametne mreže, električne mreže velikih kapaciteta, transport ugljičnog dioksida i naftne infrastrukture. CPI projekti zahtijevaju prioritetan status na nacionalnoj razini, a Hrvatsku i Sloveniju povezuju tri takva projekta; dva na području elektroenergetske veze i projekt za izgradnju novog plinovoda između tih dviju zemalja.⁵

⁴ Lng Hrvatska: <http://www.lng.hr/hr/novosti-detalji/projekt-od-zajednickog-interesa-5>, pristupljeno 4.9.2016.

⁵ <http://www.plinacro.hr/default.aspx?id=6>, pristupljeno 4.9.2016.

SINCRO.GRID zajednički je projekt Slovenije i Hrvatske sklopljen 2014. godine kao prijedlog projekta od zajedničkog interesa Europe (PCI). Svrha projekta je rješavanje naponske mreže, kontrola frekvencije i zagušenja, omogućavanje daljnje implementacije obnovljivih izvora energije i uspostava zajedničkog sustava optimizacije i prognoziranja elektroenergetske mreže Slovenije i Hrvatske (mingo.hr- Ministarstvo gospodarstva).⁶ Uz SINCRO.GRID, kao prijedlog rješenje elektroenergetske veze predstavljen je i klaster projekata Hrvatska – Mađarska - Slovenija između Žerjavenec /Heviz i Cirkovce s istim ciljem, samo na području Hrvatske, Slovenije i Mađarske.⁷

Inter-konekcija HR/SLO (Lučko-Zabok-Rogatec) predstavlja treći zajednički PCI projekt s ciljem izgradnje novog plinovoda, kojim bi se značajno povećao kapacitet inter-konekcije hrvatskog i slovenskog transportnog sustava na tom pravcu, što otvara značajne mogućnosti transporta u oba smjera. Kapacitet plinovoda bio bi gotovo četiri puta veći od kapaciteta postojećeg plinovoda i transport bi bio moguć u oba smjera, a ne kao do sada u smjeru iz Slovenije prema Hrvatskoj. Izgradnja plinovoda je neophodna za pouzdanost opskrbe hrvatskog tržišta i tržišta jugoistočne Europe.⁸

Osim PCI projekata, između Hrvatske i Slovenije postoje i sporazumi o prekograničnoj suradnji, koji su većim dijelom, također, sufinancirani iz europskih fondova. Prekogranična suradnja između Slovenije i Hrvatske podržana je od 2003. godine uz pomoć nekoliko instrumenata Europske unije i glavni joj je cilj „riješiti zajedničke izazove u pograničnom području te iskoristiti skriveni potencijal za rast u pograničnom području, istovremeno poboljšavajući proces suradnje u svrhu usklađenog razvoja Unije.“⁹(Interreg Slovenija-Hrvatska). Administrativni i provedbeni sporazumi uvedeni u svakom programskom razdoblju poboljšali su uvjete za suradnju, a ulaskom Hrvatske u Europsku uniju 1.srpnja 2013. te su se mogućnosti još povećale.

Program prekogranične suradnje obuhvaća devet slovenskih regija (Pomurska, Podravska, Savinjska, Zasavska, Posavska regija, Jugovzhodna Slovenija, Osrednjeslovenska, Primorsko-notranjska i Obalno-kraška regija) i osam hrvatskih županija (Primorsko-goranska županija,

⁶ Ministarstvo gospodarstva Republike Hrvatske: <http://www.mingo.hr/page/kategorija/promotori>, pristupljeno 4.9.2016.

⁷ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/5_2%20PCI%20annex.pdf, pristupljeno 4.9.2016.

⁸ <http://www.plinacro.hr/UserDocsImages/PCI/Interkonekcija%20Lucko-Zabok-Rogatec.pdf>, pristupljeno 2.9.2016.

⁹ Interreg-europski fond za regionalni razvoj: <http://84.39.218.255/hr2/program/program-sodelovanja/>, pristupljeno 2.9.2016.

Istarska županija, Grad Zagreb, Zagrebačka županija, Krapinsko-zagorska, Varaždinska, Međimurska i Karlovačka županija).

Program suradnje Slovenija-Hrvatska ističe opći smjer prema održivom razvoju i u fokus stavlja „iskorištavanje prirodnih i kulturnih vrijednosti za uspostavu inovativnih, pametnih i učinkovitih rješenja za pomoć očuvanju i unapređenju kvalitete okoliša i njegove raznolikosti s jedne strane te njegovog socioekonomskog potencijala s druge strane.“¹⁰(Interreg Slovenija-Hrvatska). Svrha prekograničnih projekata prvenstveno je osiguravanje sigurnosti pograničnih područja za život ljudi, promicanjem pravne i administrativne suradnje između Slovenije i Hrvatske.

Kako bi se taj cilj postigao, projekt je podijeljen na tri prioritetne osi. *Integrirano upravljanje rizicima od poplava na prekograničnim riječnim slivovima* predstavlja prvu os, odnosno prvi potpisani ugovor u okviru prekograničnog programa suradnje Slovenija-Hrvatska za programsko razdoblje 2014-2020 (20.5.2016.godine), pod nazivom FRISCO 1. U okviru programa suradnje između Slovenije i Hrvatske, koji obuhvaća programsko područje 9 regija iz Slovenije i 8 županija iz Hrvatske, raspoloživo je 43,1 milijuna eura sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), od toga otprilike 10 milijuna eura za strateške projekte s ciljem smanjenja rizika od poplava.

Cilj projekta je smanjenje rizika od poplava u riječnim slivovima Kupe, Sutle, Drave, Mure, Dragonje i Bregane na zajedničkom prekograničnom prostoru Slovenije i Hrvatske. U projektu sudjeluje 8 partnera: vodeći partner Hrvatske vode, Ministarstvo za okolje in prostor RS, Agencija RS za okolje, Direkcija RS za vode, Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Državni hidrometeorološki zavod, Institut za hidraulične raziskave in Uprava RS za zaštitu in reševanje. Projekt se bavi temom koja ima važan prekogranični značaj, s obzirom da uređenje zaštite od poplava samo na jednoj strani granice ne bi postiglo željene učinke. Provedbom ovog projekta stanovnici zajedničkog prekograničnog prostora imat će konkretne koristi. Uz poboljšanje zaštite od poplava, poboljšati će se i uvjeti za održivi turistički razvoj i očuvanje bogate biološke raznolikosti prekograničnog prostora.¹¹ (Interreg Slovenija-Hrvatska, Europska unija, Europski fond za regionalni razvoj)

¹⁰ Interreg- europski fond za regionalni razvoj: <http://84.39.218.255/hr2/program/program-sodelovanja/>, pristupljeno 2.9.2016.

¹¹ Interreg- europski fond za regionalni razvoj: <http://84.39.218.255/hr2/2016/05/23/potpisan-je-prvi-ugovor-u-okviru-prekograncnog-programa-suradnje-slovenija-hrvatska-za-programsko-razdoblje-2014-2020/>, pristupljeno 2.9.2016.

Druge dvije prioritetne osi još su na razini idejnog projekta i još se uvijek radi na njihovoj provedbi. *Očuvanje i održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa* ima u cijju “aktivnu zaštitu baštine kroz održivi turizam“ te „očuvanje i obnovu biološke raznolikosti i promicanje usluga ekosustava“¹². Treća os projekta, *Zdrava, sigurna i pristupačna pogranična područja*, za tematski cilj ima „jačanje institucionalnih kapaciteta javnih vlasti i dionika te stvaranje učinkovite javne uprave kroz promicanje pravne i administrativne suradnje i suradnje između građana i institucija.“¹³. Detalji i financijski plan cijelog ovog projekta izloženi su u dokumentu pod nazivom *Program suradnje Interreg V-A Slovenija Hrvatska*.¹⁴

Proces prekogranične suradnje omogućio je niz poticajnih projekata u hrvatskom, ali i slovenskom gospodarstvu, a razlog je europska inicijativa regionalnog razvoja kojoj je cilj smanjenje gospodarskih i socijalnih razlika europskih regija nastalih nakon stvaranja jedinstvenog tržišta. Takvo tržište dovelo je do jačanja društveno-političkih i ekonomskih središta i slabljenja periferije, zbog čega se fokus politike Europske unije promijenio u cilju izjednačavanja i harmonizacije svih njenih dijelova, u skladu s čime je i osnovan „Interreg“ kao najveća europska inicijativa međuregionalne suradnje (Mikić, 2009: 124).

Članstvo Hrvatske i Slovenije u Europskoj uniji, kao što možemo vidjeti, rezultiralo je uspješnom suradnjom na gospodarsko-političkoj razini. Međutim, iako suradnja dviju zemalja kreće u dobrom smjeru, još uvijek postoje neriješena pitanja između Slovenije i Hrvatske, a u sljedećem poglavlju istaknut ćemo nekoliko javnosti najpoznatijih i medijski najpopraćenijih; Ljubljanska banka i neriješeno pitanje štetišta iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, nuklearna elektrana Krško i neriješena pogranična pitanja s naglaskom na Piranski zaljev.

2.2.2. Slovensko- hrvatski sporovi

Klemenčić ističe nekonfliktnost kao najvažniju geopolitičku pretpostavku međusobne percepcije Hrvata i Slovenaca. U prošlosti ova dva naroda nikada nisu međusobno ratovala i dugi su niz godina dijelila istu sudbinu. Oba su naroda, također, bila bez vlastite

¹² Interreg-europski fond za regionalni razvoj: <http://84.39.218.255/hr2/program/program-sodelovanja/>, pristupljeno 2.9.2016.

¹³ Interreg-europski fond za regionalni razvoj: <http://84.39.218.255/hr2/program/program-sodelovanja/>, pristupljeno 2.9.2016.

¹⁴ Interreg- europski fond za regionalni razvoj: http://84.39.218.255/hr2/wp-content/uploads/sites/13/2015/10/Program_suradnje_INTERREG_V-A_Slovenija_-_Hrvatska.pdf, pristupljeno 2.9.2016.

države ili su činili sastavne dijelove većih državnih cjelina. Također su i Slovenija i Hrvatska iskusile političku podjelu nacionalnog prostora, zbog čega je njihovo političko i društveno naslijeđe obilježeno, ponajprije, podređenošću i nastojanjima k nacionalnoj integraciji. Kao dva entiteta sa sličnim povijesnim iskustvom Hrvati i Slovenci mogu dobro razumjeti jedni druge, što nije uvijek slučaj sa susjednim narodima. Osim toga, Hrvati i Slovenci nemaju etnički spornih područja, što Klemenčić navodi kao svojevrsan kuriozitet u Europi. (Zorko, 2011: 45)

Ipak, iako se radi o dvama povijesno naklonjenim narodima, koji su dijelili istu sudbinu dugi niz godina, došlo je do očitog narušavanja bilateralnih odnosa i negativnog zaokreta u geopolitičkoj percepciji.

Prije samog izlaganja neriješenih sporova, koji su na neki način, barem što se hrvatske javnosti tiče, obilježili hrvatsko-slovenske odnose, treba spomenuti još jedan, relativno recentan regionalni, a i svjetski problem koji se još uvijek nije uspio riješiti, i dodatno je narušio odnose između Hrvatske i Slovenije. Riječ je o izbjegličkoj krizi koja je puni mah uzela 2015. godine zadesila prvo sve zemlje regije, a zatim i cijelu Europu. Medijski napisi u to su vrijeme većinom izvještavali o lošoj organizaciji rješavanja problema- od loše izvedenih kontrola na granicama, neprimjerenim prihvatnim centrima, gotovo nikakvoj komunikaciji među zemljama članicama Europske unije i svih zemalja pogođenima krizom. Što se tiče odnosa Slovenije i Hrvatske, u to su vrijeme oni bili poprilično loši. Štoviše, pokušaji rješavanja problema rezultirali su novim tenzijama između tih susjednih zemalja.

Slovenija je Hrvatskoj zamjerala propuštanje migranata na teritorij Hrvatske i njihovo gomilanje na slovenskoj granici, iako je Europska unija zatražila blokadu granica. Istovremeno Hrvatska je, vođena idejom kako je samo tranzitna zemlja, propuštala izbjeglice bez većih blokada. Pitanje izbjeglica više nije „vruća vijest“ i ne puni medijski prostor kao prije pola godine, ali žičana ograda između Hrvatske i Slovenije još nije skinuta i kako mediji izvještavaju, bit će tamo zasigurno do jeseni.

Uz odnedavno aktualnu temu izbjegličke krize, postoji još nekoliko tema koje se kroz zadnjih 20 godina provlače kroz hrvatske medije i njih ću u nastavku detaljnije objasniti.

1. Ljubljanska banka

Ljubljanska banka je za vrijeme bivše Jugoslavije bila jedna od najuglednijih banaka i približno 130 000 hrvatskih građana imalo je otvorene štedne račune u toj banci. Banka je također kreditirala hrvatska poduzeća, a ta sredstva nikada nisu vraćena. Tijekom raspada bivše države politička vlast Slovenije donijela je odluku o zatvaranja Ljubljanske banke, ali tako da se njena imovina prebaci na novostvorenu Novu Ljubljansku banku.¹⁵

S druge strane, dugovi i obaveze prema štedišama koje ne žive u Sloveniji ostali su u staroj banci, a štediše s teritorija Slovenije također su prebačeni u novu banku. Kako bi se spriječile tužbe oštećenih štediša, donesen je slovenski zakon po kojemu štediše, koji nisu državljani Slovenije ne mogu doći do svog novca, dok se ne okonča sukcesija Jugoslavije iz koje bi oni bili namireni.

Hrvatska strana smatra da je riječ o diskriminaciji. Slovenski stav je da je nakon raspada Jugoslavije došlo do novih, nepredviđenih okolnosti, te je problem devizne štednje pitanje koje se mora rješavati u sukcesijskim pregovorima, za koje treba suglasnost svih nasljednica i koji mogu trajati desetljećima, a ne sudovima. Taj stav suprotan je stavu Europskog suda za ljudska prava, koji interese štediša stavlja ispred interesa država. Još 2001. godine pitanje deviznih štediša pokušalo se riješiti sporazumom o sukcesiji bivše Jugoslavije, a rješenje je doneseno 2014. godine presudom Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u korist štediša kojom je Sloveniji naložena isplata dugova u roku od godine dana.¹⁶ Slovenija je sve vrijeme tvrdila kako ona nije odgovorna za povrat već da se i dug mora dijeliti između država.¹⁷

Dug Ljubljanske banke prema štedišama u Hrvatskoj i BiH iznosi oko 250 milijuna, a s kamatama 500 milijuna eura, i do danas, već dvije godine nakon što je presuda donesena nisu isplaćena sva dugovanja.¹⁸

I dok je odluka koja se tiče povrata duga bivšim štedišama Ljubljanske banke već donesena, slovenske vlasti spominju nove tužbe protiv Hrvatske. Naime, Slovenija je i ranije razmišljala o tome da tuži Hrvatsku ICJ-u zbog kršenja memoranduma o Ljubljanskoj banci što su ga premijeri Zoran Milanović i Janez Janša potpisali u Mokricama, smatrajući da Hrvatska ne

¹⁵ https://hr.wikipedia.org/wiki/Hrvatsko-slovenski_odnosi, pristupljeno 3.9.2016.

¹⁶ http://www.novolist.hr/Vijesti/Hrvatska/Protuudar-Slovenija-ce-tuziti-Hrvatsku-sudu-u-Haagu?meta_refresh=true, pristupljeno 3.9.2016.

¹⁷ <http://balkans.aljazeera.net/vijesti/slovenija-pristupa-arhivi-ljubljanske-banke-u-sarajevu>, pristupljeno 3.9.2016.

¹⁸ , http://www.tportal.hr/vijesti/hrvatska/343306/Davno-samprekrizio-novacizLjubljanskebanke.html?utm_source=clanci&utm_medium=manual2&utm_campaign=clanci_manual, pristupljeno 3.9.2016.

poštuje memorandum iz Mokrica jer tužbe protiv slovenskih banaka pred hrvatskim sudovima još traju, što Slovenija smatra kršenjem međunarodnog ugovora, dok Hrvatska ne priznaje ni jedno ni drugo – niti da krši memorandum niti da je memorandum međunarodni sporazum.

Slovenija također razmišlja i o tužbama protiv Hrvatske za povrat kredita što ih je Ljubljanska banka dala hrvatskim kompanijama. Navodno je riječ o ukupnom iznosu od milijardu eura, što slovenska strana uvijek spominje kada se pokrene pitanje devizne štednje. Ipak, velika je razlika između tih dugovanja, što je potvrdio i Europski sud, te je posve neprimjereno izjednačavati otete štedne uloge građana i kreditne plasmane banke.¹⁹Osim toga država mora štiti interese svojih građana, dok se poslovanja, pa tako i krediti, između banke i poduzeća ili kompanije rješavaju nezavisno od državne vlasti, pa bi stoga i slovenska tužba protiv Hrvatske bila, u najmanju ruku, neosnovana.

Iako se više ne govori o tužbama između Slovenije i Hrvatske u vezi Ljubljanske banke i počele su isplate dugova bivšim deviznim štedišama, povoda za nezadovoljstvo i s jedne i s druge strane ne nedostaje; što zbog konstantnog inzistiranja hrvatske strane na rješenju tog problema, što zbog nepotpunih prijava, a najviše zbog kašnjenja isplata i prolongiranja cijelog procesa dokazivanja postojanja štednje. Prošlo je više od dvadeset godina od stečaja Ljubljanske banke, i iako se kraj ovog spora lagano nazire, konačni rasplet cijele situacije još uvijek se čeka.

2. Razgraničenje na moru

Pitanje razgraničenja između Slovenije i Hrvatske počinje se nametati stjecanjem nezavisnosti Republike Hrvatske i Republike Slovenije. Kopnene su granice između republika u bivšoj SFRJ bile uređene, ali republičke granice na moru nikada nisu bile povučene, zbog čega se javlja potreba za uređenjem morske granice. Pregovori o graničnim pitanjima započeli su ubrzo nakon osamostaljenja Hrvatske i Slovenije 25. lipnja 1991. godine, a do sada su države postigle suglasnost da „niti jedna od njih nema prema drugoj teritorijalnih pretenzija, da je osnova za utvrđivanje granice na kopnu stanje granica između bivših republika SFRJ na dan 25. lipnja 1991, da granice na moru između bivših republika nisu bile utvrđene, te da se one moraju povući u skladu s međunarodnim pravom.“ (Turkalj, 2001: 3). No, države su u

¹⁹ http://www.novolist.hr/Vijesti/Hrvatska/Protuudar-Slovenija-ce-tuziti-Hrvatsku-sudu-u-Haagu?meta_refresh=true, pristupljeno 3.9.2016.

svojim dokumentima izrazile vrlo oprečne stavove o tome kako se povlače granice na moru u skladu s međunarodnim pravom.

Spor je izazvan i nastao je 1993. godine dvama zahtjevima Republike Slovenije upućenima Republici Hrvatskoj i sadržanima u verbalnoj noti Republike Slovenije. Prvim zahtjevom Republika Slovenija traži da Hrvatska cijeli akvatorij²⁰ Savudrijske vale (Piranskog zaljeva) prizna kao dio državnog područja Republike Slovenije, a drugim Republika Slovenija otvoreno i jasno traži da se njezino teritorijalno more izvan Piranskog zaljeva dotakne otvorenog mora (Ibler, 2011: 147). S obzirom da je ispunjenje ovih zahtjeva moguće samo ako se dio teritorijalnog mora Hrvatske dodijeli Sloveniji, odnosno da se državno područje Slovenije poveća, nauštrb državnog područja Republike Hrvatske, Hrvatska je oba zahtjeva odbila. „Spor se, dakle, sastoji u neslaganju Republike Hrvatske i Republike Slovenije u tumačenju i primjeni općega (univerzalnog) pozitivnog međunarodnog prava.“ (Ibler, 2011: 148)

U prošlosti je bilo nekoliko pokušaja rješavanja graničnog pitanja; bilo je nekoliko pokušaja jednostranih deklaracija, ali i neuspjelih pokušaja rješavanja problema na bilateralnoj razini.

„Najviše osuđivanih jednostranih poteza obiju strana bilo je vezano uz proglašavanje jurisdikcije u morskim pojasevima. Hrvatska je 2003. proglasila Zaštićeni ekološko-ribolovni pojas (ZERP), koji je obuhvatio morski pojas nad epikontinentalnim pojasom u središnjem dijelu Jadrana, od granice hrvatskoga teritorijalnog mora do crte sredine s Italijom, određene sporazumom Jugoslavije i Italije potpisanim 1968. godine. Na proglašenje ZERP-a od strane Hrvatske, Slovenija je u listopadu 2005. odgovorila Zakonom o proglašenju zaštićene ekološke zone i epikontinentalnog pojasa, kojim je obuhvatila i akvatorij koridora međunarodnih voda.“ (Zorko, 2011: 50).

Što se tiče bilateralnih sporazuma treba istaknuti *Zajedničku izjavu o izbjegavanju incidenata iz 2005. godine*, koja najbolje svjedoči o tome koliko su hrvatsko-slovenski odnosi, u to vrijeme, bili narušeni. Hrvatska strana ističe i *Sporazum o pograničnom prometu i suradnji*, takozvani SOPS, koji osim što predlaže rješenje za pogranična pitanja, također predlaže i regulacije ribolovne zone i ribarenja, zbog čega nije nikada u potpunosti stupio na snagu. Najspornijim bilateralnim ugovorom smatra se *Sporazum Drnovšek-Račan iz 2001. godine*, zbog stavke o koridoru Slovenije do otvorenog mora, koji je Hrvatska vlada po prvi puta prihvatila. Ovaj sporazum je karakterističan jer se, osim granice na moru, bavi i rješavanjem granica na kopnu. Međutim, ovaj sporazum hrvatska je javnost osudila i ne

²⁰ Akvatorij označava dio mora koji ima neke političke, vojne, privredne određene granice; obalno područje, obalne vode; v. teritorij (Filipović, 1983: 19)

smatra se pravnim dokumentom, dok se slovenska vlada često poziva na njega kao dokaz da je Hrvatska ipak, barem u jednom periodu, bila spremna prihvatiti slovenski prijedlog za rješenje tog pitanja. (Zorko, 2011:51)

Posljednji sporazum, kojim je zaključeno uređivanje slovensko- hrvatskih odnosa, donesen je 2009. godine i sklopile su ga hrvatska i slovenska vlada na čelu s Jadrankom Kosor i Borutom Pahorom. *Sporazum o arbitraži između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije* „utvrđuje da su obje stranke dužne suzdržati se od bilo kakvog postupka ili izjave koja može imati negativan utjecaj na hrvatske pristupne pregovore. Sporazumom o arbitraži predviđeno je da se svi procesni rokovi koji su njime određeni počinju primjenjivati od datuma potpisivanja Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji“. (Zorko, 2011: 51). Ukratko, države su pristale na zadržavanje *statusa quo* što se tiče donošenja odluka o pojasu mora oko Piranskog zaljeva, te sve odluke o granici i pravima Slovenije i Hrvatske u području Piranskog zaljeva prepuštaju Arbitražnom sudu.

Mišljenja o prikladnosti Arbitražnog sporazuma podijeljena su kako u Hrvatskoj, tako i u Sloveniji. Od njegova potpisivanja u prosincu 2009. godine mediji su izvještavali o nedostacima i mogućim kršenjima ovog sporazuma, a posljednji takav slučaj još uvijek puni novinske stupce. Naime, Hrvatska je optužila Republiku Sloveniju za kršenje sporazuma, što je potvrdio i Arbitražni sud, ali je procijenio kako povreda sporazuma nije dovoljan razlog da Republika Hrvatska izađe iz arbitraže, iako je ta odluka izglasana saborskom većinom. Kako piše AlJazeera Balkans:

„Skandal je izbio nakon otkrića da su se slovenski predstavnik u Stalnom arbitražnom sudu Jernej Sekolec i djelatnica slovenskog Ministarstva vanjskih poslova Simona Drenik, dogovarali o iznošenju slovenskih argumenata i lobiranju kod drugih arbitražnih sudaca. I Sekolec i Drenik u međuvremenu su odstupili“²¹ (balkans.aljazeera.net).

Arbitražni sud na taj je način odbacio hrvatske zahtjeve za izlaskom iz arbitraže, ali je donesena odluka da će do konačne presude troškove arbitraže snositi Slovenija, iako su se troškovi do prošlogodišnje odluke Hrvatskog sabora i Vlade dijelili između dvije države, a arbitri i dalje „odlučuju o sudbini“ Piranskog zaljeva. Upravo činjenica da odluka o ovom sporu ne ovisi više samo o međusobnom dogovoru Hrvatske i Slovenije, govori koliko su hrvatsko- slovenski odnosi po pitanju razgraničenja na moru narušeni i može se samo nagađati koliko će se dugo još ovaj spor rješavati.

²¹ <http://balkans.aljazeera.net/vijesti/sabor-jednoglasno-odlucio-o-izlasku-iz-arbitraze>, pristupljeno 3.9.2016.

3. Nuklearna elektrana Krško

Nuklearna elektrana Krško je sagrađena je zajedničkim sredstvima dviju zemalja u omjeru 50:50. Radi od 1981. godine i smatra se sigurnom elektranom jer je sagrađena korištenjem američke tehnologije i primjenom američkih pravila u izgradnji, održavanju i radu elektrane. Od osamostaljenja dviju zemalja pojavljuju se sljedeći problemi: cijena isporučene energije u hrvatsku mrežu, sastav uprave, zbrinjavanje otpada te fond za financiranje i zbrinjavanje radioaktivnog otpada²².

Nakon što su nedavno zamijenili generatore pare i tako podigli projektnu snagu na 696 MW, Krško sada godišnje proizvede više od pet milijardi kWh, što istovremeno podmiruje 29 posto potrošnje električne energije u Sloveniji i 16 posto u Hrvatskoj²³

Iako Republika Hrvatska i Republika Slovenija dijele vlasništvo nad NE Krško, prvi problemi nastaju kada je, zbog nepristajanja Hrvatske na jednostrano određenu cijenu isporučene energije, slovenski ELES krajem srpnja 1998. iskopčao dalekovode od Krškog prema Zagrebu. Nakon toga je Vlada Republike Slovenije Uredbom izvlastila HEP, oduzevši mu njegov 50-postotni osnivački udio. Uslijedili su višegodišnji pregovori koji su rezultirali potpisivanjem Međudržavnog ugovora o NE Krško krajem 2001., brisanjem svih međusobnih potraživanja do 30. lipnja 2002. uz dogovor da će ponovna isporuka započeti najkasnije do 1. srpnja 2002. Međutim, ne-ispоруka električne energije trajala je do travnja 2003., zbog čega je HEP pokrenuo arbitražu pred *Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova* (ICSID), tvrdeći da je pretrpio štetu jer je umjesto jeftinije električne energije iz Krškoga morao angažirati skuplje vlastite elektrane i koristiti skuplji uvoz. Nakon što je 2009. godine Arbitraža utvrdila pravnu utemeljenost HEP-ovog zahtjeva, do prošle godine vodila se pravna bitka oko utvrđivanja visine HEP-ove štete, kada je sud presudio da Republika Slovenija mora platiti HEP-u štetu od približno 20 milijuna eura s pripadajućim kamatama i 10 milijuna američkih dolara sudskih troškova²⁴.

Cijeli spor oko ne-ispоруke električne energije Hrvatskoj posljedica je, kako Slovenci smatraju, nespremnosti Hrvatske da ulaže u elektranu, točnije HEP je odbio uložiti u nužnu zamjenu parogeneratora, u koji je Slovenija kasnije sama investirala.

²² https://hr.wikipedia.org/wiki/Otvorena_pitanja_u_odnosima_Hrvatske_i_Slovenije, pristupljeno 3.9.2016.

²³ <http://www.nemis.hr/index.php/energetske-svrhe/nuklearna-elektrana-krsko-nek.html>, pristupljeno 3.9.2016.

²⁴ <http://net.hr/danas/novac/slovenija-izgubila-arbitrazu-hep-u-mora-platiti-preko-40-milijuna-eura/>, pristupljeno 3.rujna 2016.

U posljednje vrijeme, kada se spominje Nuklearna elektrana Krško, govori se o pohrani nuklearnog otpada i izgradnji odvojenih odlagališta u slovenskom gradu Krško i hrvatskom Dvoru na Uni. Suradnja po tom pitanju još uvijek je otvorena i pregovori još traju. Ipak, dok se građani Krškog slažu sa izgradnjom odlagališta, djelomično zbog boljih financijskih poticaja, a dijelom i zbog boljeg lobiranja među stanovnicima, mještani Dvora oštro se protive mogućnosti odlaganja nuklearnog otpada na njihovom području. Iz tog razloga otvorena je mogućnost izgradnje zajedničkog odlagališta u Krškom, što bi, naizgled, i jednoj i drugoj strani smanjilo investicijske troškove. Iako se čini prihvatljivom, hrvatski stručnjaci ne slažu se u potpunosti s tom idejom, budući da bi potencijalno odlagalište služilo isključivo za pohranu nuklearnog otpada NE Krško i onoga nastalog na području Slovenije, čime nije riješeno pitanje odlaganja medicinskog i drugog otpada takve vrste s područja Hrvatske. U tom bi slučaju trebalo izgraditi još jedno odlagalište u Hrvatskoj, u koje bi hrvatska Vlada morala uložiti i što nikako nije profitabilno.

Krajem studenoga 2014., *Nadzorni odbor Nuklearne elektrane Krško* donio je odluku o produljenju rada elektrane s 40 na 60 godina, do 2043., što znači da je elektrana procijenjena kao dovoljno sigurna i funkcionalna, čime su Hrvatska i Slovenija prisiljene surađivati i u što kraćem roku riješiti sve tehničke nesuglasice i nedoumice za boljitak i jedne i druge zemlje²⁵

Odnosi dviju susjednih država izuzetno su razvijeni i intenzivni, ali u jednom dijelu i iznimno složeni. Još uvijek postoje otvorena pitanja, iako se ne preciziraju, a uveden je i novi faktor u procjeni odnosa – javnost dviju zemalja. To upućuje na prepoznavanje nove dimenzije u problemima i spoznaja da postoji narušenost prijateljske percepcije i međusobna netrpeljivost među građanima Hrvatske i Slovenije. Ističe se da je u odnosima Hrvatske i Slovenije potrebno održati ostvareno pozitivno ozračje, kako na političkoj razini tako i u javnostima objiju država, s ciljem rješavanja preostalih otvorenih pitanja na obostrano prihvatljiv način, a strateški interes objiju strana mora biti nastavak razvijanja svestranih pozitivnih i prijateljskih odnosa (Zorko, 2011:47)

²⁵ <http://www.croenergo.eu/Pogonski-vijek-NE-Krsko-produljen-do-2043-godine-24966.aspx>, pristupljeno 3.rujna 2016.

2.3. Dosadašnja istraživanja hrvatsko-slovenskih odnosa i njihove zastupljenosti u medijima

Istraživački rad koji slijedi utoliko je bitan, jer je zadnje istraživanje, koje se dotaklo ove teme, provedeno 2007. godine, pod vodstvom politologa i profesora Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu dr.Bože Skoke. Istraživanje je objavljeno 2010. u knjizi pod naslovom Hrvatska i susjedi. Zbog nedostatka prethodnih istraživanja o odnosima i međusobnoj percepciji imidža naroda i država bivše Jugoslavije, Skoko i suradnici kombinirali su anketni upitnik mišljenja građana susjednih država i analizu medijskog izvještavanja tamošnjih tiskanih medija o Hrvatskoj. Cilj istraživanja bio je istražiti imidž Hrvatske u regiji radi boljeg razumijevanja odnosa među državama i narodima u ovom dijelu Europe. Istraživanje je obuhvatilo Sloveniju, Bosnu i Hercegovinu, Srbiju, Crnu Goru i Makedoniju.

Rezultati su pokazali kako su glavne asocijacije koje se vežu uz Hrvatsku u navedenim zemljama vezane za Jadransko more, obala i odmor. Imidž Hrvatske u Srbiji još je opterećen ratnim zbivanjima, što utječe i na medijski sadržaj vezan za Hrvatsku, te se u skladu s time formira i odnos građana prema Hrvatskoj. Hrvatsku se, ipak, u svim zemljama regije percipira kao najpoželjniju turističku destinaciju, kao i gospodarski najnapredniju zemlju bivše Jugoslavije, nakon Slovenije. Slovenski su mediji najviše tema posvetili bilateralnim problemima. U svim državama prevladavaju članci negativne vrijednosne orijentacije (47,1%), što se razlikuje od rezultata istraživanja mišljenja među građanima, koji su uglavnom pozitivni.

Zanimljivo je kako je Skokino istraživanje pokazalo da slovenski i hrvatski ispitanici dijele najbliži pogled na zbivanja tijekom devedesetih godina na području bivše države, što ih diferencira od stavova ispitanika ostalih jugoslovenskih država. (Skoko, 2010)

Skoko u svojoj knjizi spominje i ranija istraživanja tematski bliska njegovom, među kojima bih istaknula „istraživanje o međusobnoj percepciji Hrvata i Slovenaca kroz međusobna istraživanja o otvorenim međudržavnim pitanjima“(Skoko, 2010:62), koje 2006. godine proveli Verčić i dr, a 2007. godine proveli su i „istraživanje stajališta opće javnosti u Sloveniji, Hrvatskoj i Srbiji na primjeru međusobnih ulaganja“(Skoko, 2010:62). Rezultati su pokazali kako su Slovenci najotvoreniji prema stranim ulaganjima, ako i stranim ulagačima, dok su Hrvatska i Srbija sklonije stranim ulaganjima u njihovu Zemlju, nego što bi sami ulagali. Zanimljivo je da bi, prema istraživanju, veći postotak Slovenaca investirao u Srbiju nego u Hrvatsku.

Od ulaska u Europsku uniju, a i prije, Hrvatska i Slovenija „osuđene su“ na suradnju, kako političku, tako i društvenu, kulturnu i ekonomsku i već od osamostaljenja 1992. godine započinju diplomatske odnose. Kretanja u robnoj razmjeni s inozemstvom u 2014. godini obilježio je rast izvoza, koji je bio snažniji od rasta uvoza, čemu je doprinijelo hrvatsko članstvo u Europskoj uniji od 1. srpnja 2013. godine. Najviše se povećao izvoz hrvatskih roba i sirovina u novije zemlje članice, među kojima se ističe pojačan izvoz u Sloveniju, posebno električne energije, te izvoz nafte, naftnih derivata i električne energije u Mađarsku.²⁶ Hrvatska je u 2015. godini najviše investirala u Sloveniji (58,4 milijuna eura), Bosni i Hercegovini, te Angoli i Njemačkoj, a najviše stranih ulaganja došlo je iz Nizozemske (145,5 milijuna eura), zatim Austrije, Italije, Irske, Njemačke, te Švedske i Francuske.²⁷

Kao što se može vidjeti, od posljednjeg istraživanja slovensko- hrvatskih odnosa i percepcije tih odnosa u medijima, prošlo je gotovo deset godina i mnoge su se stvari promijenile od tada, a što se tiče Hrvatske i Slovenije, ostala su i mnoga neriješena pitanja.

²⁶ Godišnje izvješće HNB-a: www.hnb.hr/documents/20182/122236/h-gi-2014.pdf/b607913c-e6fb-40a2-a023-41552635090b, pristupljeno 3.9.2016.

²⁷ <http://slobodnadalmacija.hr/novosti/biznis/clanak/id/280233/analiza-stranih-ulaganja-u-hrvatskoj-milijune-eura-okrecu-banke-a-nigdje-novih-tvornica>, pristupljeno 3.9.2016.

3. Metodologija

U istraživanju selekcije vijesti u *Delu* i *Večernjem listu* korištena je kvantitativna analiza sadržaja. Bernard Berelson definira analizu sadržaja kao istraživačku tehniku te „objektivno, sustavno i kvantitativno opisivanje manifestnog sadržaja komunikacije“ (Berelson, 1959: 18). Analiza sadržaja fokus istraživanja stavlja na nositelja komunikacije i njezin sadržaj. Jedna od najvećih prednosti analize sadržaja jest da se teme i trendovi mogu analizirati kroz određeni vremenski period. Analiza sadržaja pruža mogućnost da se promatra sadržaj poruke, a da pritom nije nužno promatrati komunikatora i recipijenta.

Ova metoda također omogućava poopćavanje rezultata istraživanja s uzorka na cijelu populaciju. Također, ovom metodom istraživanja, u kombinaciji s ostalim istraživačkim metodama, može se uz velik stupanj objektivnosti i pouzdanosti dublje istraživati poruka i njezino značenje. Tako, na primjer, ovaj rad može poslužiti kao polazno istraživanje detaljnije analize tekstova u slovenskim i hrvatskim dnevnim novinama, što se danas, zahvaljujući digitalnim, ali i tradicionalnim arhivima, lako može postići jednostavnim proširenjem uzorka. Također, postavljanjem detaljnijih pitanja u matrici može se istražiti popularnost specifičnih tema u određenom periodu ili se usporediti s trendovima u izvještavanju u recentnije vrijeme. Iz tih je razloga kvantitativna analiza sadržaja poželjna metoda za pilot- istraživanja, kojima se utvrđuju određeni trendovi, a kasnije se uključivanjem, primjerice, anketnog upitnika, može istraživati i utjecaj poruke na recipijenta, to jest čitatelja teksta.

Osim kvantitativne analize sadržaja, koja se koristila u ovom istraživačkom radu, postoji i kvalitativna analiza sadržaja, poznata i kao nefrekvencijska analiza. Kod ove analize primijenjeni postupak temelji se na više ili manje subjektivnom vrednovanju analiziranog sadržaja te se obično niti ne smatra „pravom“ znanstvenom metodom, ističe Vesna Lamza Posavec. Kod te analize puno je važnije postojanje ili ne postojanje neke pojave nego učestalost njezina pojavljivanja.

Suprotno kvalitativnoj analizi, kvantitativna analiza sadržaja je sustavni i objektiviziran postupak i samim time u većoj mjeri udovoljava kriterijima „prave“ znanstvene metode. Cilj ove metode nije samo utvrditi postojanje ili nepostojanje određenih svojstava, nego se ta svojstva nastoji i kvantitativno izraziti određivanjem njihove zastupljenosti u cijelom analiziranom sadržaju (Lamza- Posavec, 2006).

3.1. Primjena analize sadržaja u novinarstvu

Glavne zadaće suvremenog novinarstva prema Sapunaru jesu otkrivanje novih spoznaja, edukativna funkcija, širenje kulture javnog komuniciranja, pozitivna socijalizacija, prezentacija kulturnih i znanstvenih dobara, razonoda i rekreacija građana te upoznavanje građana sa svijetom o kojem oni sami drugačije ne bi mogli znati. Tu se posebno treba paziti na etičnost izvještavanja. Zadaće novinarstva uvjetovale su da novinarstvo osim puke funkcije izvještavanja unaprijedi i usavrši i znanstvenu funkciju. Sapunar tu navodi i pet osnovnih znanstvenih zadataka novinarstva:

1. „Spoznavanje oblika, zakonitosti i fenomenologije novinarske djelatnosti, u svrhu primjene produblivanja i reguliranja javnog komuniciranja“ (Sapunar 2000, 14). On taj prvi zadatak smatra i osnovnim te ističe kako je novinarstvo jedina znanost koja javno komuniciranje proučava u njegovoj cjelovitosti.
2. Unapređivanje novinarske prakse uz pomoć otkrivanja spoznaja i zakonitosti. To prvenstveno znači optimiziranje same djelatnosti kreiranja informacija o kojima kasnije ovise građani.
3. Stalno kritičko vrednovanje teorije i prakse kako bi se izbjegla šablonizacija novinarske struke. Samokritičnost i stalno preispitivanje ključni su kako bi se struka sačuvala i unaprijedila.
4. Razvijanje vlastite metodologije, odnosno uvažavanje i korištenje kvalitativnih, a ne samo kvantitativnih metoda istraživanja.
5. Uspostavljanje interdisciplinarnosti s drugim znanostima kako bi se izbjeglo dogmatiziranje i indoktrinacija, jer novinarstvo samo po sebi nije znanost i ne može bez suradnje s drugim znanostima. (Sapunar, 2000.)

Sapunar analizu sadržaja definira kao posebnu metodu istraživanja svih vrsta objavljenih tekstova i knjiga. Pomoću te metode dopire se do dubljeg shvaćanja poruka autora, njegovih

stajališta, namjera i očekivanja. Metoda analize sadržaja u novinarstvu se obilno primjenjuje, posebno pri izradi godišnjih izvještaja u radu novina.

Lamza ističe tri glavna cilja u primjene analize sadržaja prema Lazarfeldu i Berelsonu:

1. Istraživanje osobina sadržaja u kojem rezultati provedene analize ukazuju na različite osobine i poruke analiziranog sadržaja, odnosno tema kojom se istraživanje bavi, način na koji je tema obrađena, karakteristike teksta...
2. Istraživanje osobina autora kod kojeg rezultati analize govore o autoru analizirane građe, kao što su načela ili ideologije koje zastupa, razina profesionalnosti, obrazovanje...
3. Istraživanje osobina publike, kao što i samo ime kaže, odnosi se na karakteristike i preferencije publika koje analizirani sadržaj privlači. Iz takvog istraživanja možemo saznati o obrazovanju publike, njihovom podrijetlu i sredini iz koje dolaze.

3.2. Odabir medija

U ovom istraživanju metoda analize medijskog teksta korištena je kako bi se ukazalo na određene trendove u izvještavanju o Hrvatskoj u slovenskom dnevniku *Delo* i trendove o izvještavanju o Sloveniji u hrvatskom dnevniku *Večernji list*. Izabrane su upravo ove tiskovine jer se radi o jednim od najprodavanijih dnevnih novina u navedenim državama. Oba lista imaju dugu tradiciju u svojoj zemlji, nacionalnog su dosega i prešutno glase kao mediji skloni vladi. Format *Večernjeg lista* je A3, dok je format *Dela* A2, u čemu se vidi njihova najveća razlika.

Večernji list dnevne su novine u vlasništvu *Styria Media Group*, a izdaje ga medijska tvrtka *Večernji list d.d.*²⁸ Glavni urednik je Dražen Klarić, a list je drugi po nakladi u Hrvatskoj (prvi je *Jutarnji list*), s ukupno 62 019 prodana primjerka.²⁹

Delo su nacionalne dnevne novine koje izdaje medijska tvrtka *Delo d.o.o.* iz Ljubljane, a od 2015. u vlasništvu je *FMR-a*.³⁰ Za razliku od *Večernjeg lista*, koji izlazi svakodnevno, *Delo*

²⁸ <http://www.vecernji.hr/impressum/>, pristupljeno 21.9.2016.

²⁹ https://hr.wikipedia.org/wiki/Ve%C4%8Dernji_list, pristupljeno 21.9.2016.

³⁰ <http://dd.delo.si/zgodovina> pristupljeno 21.9.2016.

ne izlazi nedjeljom. Glavni urednik je Gregor Knafelc, a podaci od prošle godine govore o 29.000 prodanih primjeraka.³¹

Kao prilog izdvojene su fotografije naslovnih strana *Dela* i *Večernjeg lista*, radi boljeg prikaza razlika u formatu tih dvaju listova.

Slika 1: Prikaz naslovne strane *Dela* (12. ožujka 2015.)

eg zapora denarna

...a il Cekuta prodajni, an prisrkel podatke

eg zapora denarna

...a il Cekuta prodajni, an prisrkel podatke

eg zapora denarna

...a il Cekuta prodajni, an prisrkel podatke

TEMA DNEVA

Kaj pa, če je vse res?

ZORAN POTIČ

Slovenija je že več let na razvojnem vrhu evropskega razvoja. Vendar se v zadnjih letih pojavljajo znaki, da bi se ta pozicija lahko spremenila. Čeprav je Slovenija članica Evropske unije, se v zadnjih letih pojavljajo znaki, da bi se ta pozicija lahko spremenila. Čeprav je Slovenija članica Evropske unije, se v zadnjih letih pojavljajo znaki, da bi se ta pozicija lahko spremenila.

Mercator

moj najboljši sos

ZDELEK PITEK, 13. 3. 2015

20% ceneje

IZDELEK SOBOTA, 14. 3. 2015

20% ceneje

netelja, 15. 3. 2015

VSE IGRAČE 30% CENEJE

Skrta sila

Vlado poskušajo spodnesti z lažmi

Afera Honorarji izkazalo se je, da je Mramor v 11 letih zaslužil 80.000 evrov

LJUBLJANA – Vlada ostaja trdna in se odločno bori proti zlorabi javnih sredstev. Vlada ostaja trdna in se odločno bori proti zlorabi javnih sredstev. Vlada ostaja trdna in se odločno bori proti zlorabi javnih sredstev.

Cirkus NPU pri Bratuškovi

Preiskava kriminalisti pri premiera, v DZ, pri Začu in čekdanji premerki doma

LJUBLJANA – Kot popolnoma nepoznane je nekdanja premierka Alenka Bratušková, včeraj popoldne osecila hitne preiskave Nacionalnega preiskovalnega urada (NPU) o njeni kandidaturi za evropsko komisarico.

MEŠANJE DEJSTEV Z LAŽMI JE RESNO NEČELO PODOBE CERARJEVE VLADE O VISOKI ETIČNOSTI.

...na račun kritega je dobro služiti se nečelno, da se iz tega izkaže, da je Cerarjeva vlada resno nečelna o visoki etičnosti.

Mercator

moj najboljši sos

ZDELEK PITEK, 13. 3. 2015

20% ceneje

IZDELEK SOBOTA, 14. 3. 2015

20% ceneje

netelja, 15. 3. 2015

VSE IGRAČE 30% CENEJE

Skrta sila

Slika 2: Prikaz naslovne strane Večernjeg lista (12. ožujka 2016.)

Večernji list
ČETVRTAK, 12. OŽUJNA 2016.
Zagreb
55 GODINA
Najkvalitetnije dnevne novine

Mijerjat čemo zakon ako nije usklađen s EU
Mijerjat čemo zakon ako nije usklađen s EU

Pusić nije rekla predsjednici da će se kandidirati za UN
Pusić nije rekla predsjednici da će se kandidirati za UN

Apel ministru Mornaru U škole vratite domaćinstvo
Apel ministru Mornaru U škole vratite domaćinstvo

PRAVNI KAOS U ZAGREBU

BANDIĆ ruši novu upravu Holdinga

Dva vodeća ulazna kormena su...
Banić, Milan Banić...
...i...
...i...
...i...

TISAK Novi program vjernosti na kioscima Tiska

Tefal Tefal, kuhinjski pribor i pomagala

POSERNA POGOON Za kupnju dnevnih...
Večernji list
dnevno i dodatno...
...i...

3.3. Postupak kvantitativne analize sadržaja

U svakom istraživanju potrebno je prvo odrediti predmet i cilj istraživanja, te polazne hipoteze. Predmet ovog istraživanja jest usporedba selekcije vijesti u slovenskom *Delu* i hrvatskom *Večernjem listu*, kako bismo ustanovili trendove u izvještavanju slovenskih novina o Hrvatskoj i hrvatskih novina o Sloveniji.

Polazi se od glavne hipoteze rada, koja glasi: Hrvatska se u *Delu* ne spominje dovoljno, a isto vrijedi i za izvještavanje o Sloveniji u *Večernjem listu*. Kako bi se glavna teza opovrgnula ili potvrdila izdvojeno je i šest pomoćnih hipoteza.

1. Članci u kojima će se spominjati Hrvatska zauzimat će manji prostor u novinama; pretpostavka je da će najviše članaka biti do 1/4 stranice.
2. Hrvatska i Slovenija u većim će se člancima samo spomenuti, dok će u manjima, vjerojatnije, biti glavna ili jedina tema.
3. Najčešće teme vezane za Hrvatsku u *Delu* bit će turizam, sport i odnosi s drugim zemljama, a u *Večernjem listu* Slovenija će se također vezati uz teme o sportu i odnosima s drugim zemljama.
4. Očekuje se nepristrano i vrijednosno neutralno izvještavanje i u jednim i u drugim novinama, s informativnim člancima, izuzev sportske rubrike i tema vezanih za odnose Slovenije i Hrvatske.
5. Većina članaka bit će potpisana imenom i prezimenom i ovisit će o veličini članka- manji članci češće će biti potpisani inicijalima ili će autor biti neimenovan.
6. Prevladavat će kratke vijesti i vijest kao najzastupljeniji novinski oblik.

Nakon hipoteza, potrebno je odrediti populaciju i osnovni skup istraživanja. Populaciju u ovom istraživanju čine svi članci objavljeni u *Večernjem listu* i *Delu* u razdoblju od 9. do 21. ožujka i od 13. do 24. travnja. U osnovni skup nisu uključeni oni dijelovi populacije, koji bi se izbjegli atipični dijelovi sadržaja i radi bolje mogućnosti usporedbe ova dva lista. Tako u osnovni skup nisu uključeni nedjeljni primjerci *Večernjeg lista*, kao i prilozi i dodatci koji određenim danima izlaze u *Večernjem listu* i *Delu*.

Pošto je definirana populacija i osnovni skup potrebno je odrediti i veličinu uzorka. Uzorak u ovom istraživanju čini 311 članaka objavljenih u *Večernjem listu* i *Delu* u razdoblju od 9. do 21. ožujka 2015. te od 13. do 14. travnja 2015. godine.

Jedinica analize je „relativno samostalna sadržajna cjelina koja je predmet istraživanja“ (Lamza-Posavec, 2000: 156); u ovom slučaju to je, u *Večernjem listu* članak koji spominje Sloveniju; u *Delu* je to članak koji spominje Hrvatsku, zajedno s opremom članka (fotografija, karikatura ili grafika).

Kriterij za kvantifikaciju jedinica analize ovog rada je frekvencija ili učestalost pojavljivanja članaka koji spominju Hrvatsku i/ili Sloveniju, kao i prostorna zastupljenost izražena u udjelu teksta članka na jednoj stranici teksta.

Pitanja u matrici moraju biti dovoljno precizna, jasna i nedvosmislena kako bi bilo tko od koderi, odgovarajući na kategorije iz matrice, došao do istih rezultata, čime je zagarantirana objektivnost analize. To je takozvano utvrđivanje postupaka analize, koji mora biti lišen subjektivnih dojmova. Ovaj korak nije u potpunosti ispoštovan u ovom istraživanju, s obzirom da je riječ o samostalnom radu, tako da nije bilo više analitičara, te ih stoga nije bilo moguće niti uvježbati.

Zadnji korak, koji slijedi nakon provedbe istraživanja, jest obrada i interpretacija rezultata, koji se mogu prikazati postotkom ili frekventnošću, odnosno ukupnom opsegu analiziranih jedinica. U ovom slučaju korištena su oba načina prikaza rezultata, a radi bolje razumljivosti rezultati će se prikazivati grafičkim prikazima i/ili tablicama.

4. Rasprava

Prije prikazivanja samih rezultata istraživanja treba još jednom istaknuti glavne hipoteze i pojmove koji se istražuju.

Osnovna polazna hipoteza istraživanja izvještavanja o Hrvatskoj i Sloveniji u *Delu* i *Večernjem listu* jest da se ne izvještava dovoljno. U hrvatskim će novinama, odnosno u *Večernjem listu*, kada je riječ o gospodarskim i političkim pitanjima, u glavnom fokusu biti Europska unija, s naglaskom na Njemačku, Austriju i Mađarsku ili pak države regije s naglaskom na Srbiju i Bosnu i Hercegovinu, dok se Slovenija stavlja u drugi plan i eventualno tek spominje u tekstu, a glavna će tema teksta biti tek onda kada je riječ o „gorućim“ pitanjima gospodarskih preuzimanja među hrvatskim i slovenskim poduzećima i pitanje granice.

S druge strane, Slovence će više zanimati njihov odnos sa razvijenijim zemljama Europske unije, naročito s Austrijom, Italijom i Njemačkom te će u skladu s time i njihove novine Hrvatsku stavljati u prvi plan tek kada je riječ o navedenim „gorućim“ gospodarskim i geopolitičkim pitanjima.

Kako bismo potvrdili ili odbacili hipoteze sastavljena je matrica istraživanja koja sačinjava 16 varijabli: novine u kojima je članak objavljen (*Delo* ili *Večernji list*), mjesec i dan u kojem su članci objavljeni, veličina članka, novinska vrsta ili format, spominjanje Hrvatske, odnosno Slovenije u članku, naslovna strana, rubrika, spominjanje navedenih država u naslovu i tip naslova (informativni, senzacionalistički i kritički), oprema članka, nositelj uloge u članku, usmjerenost na temu Slovenije, to jest Hrvatske, dominantna tema članka, obilježja autora teksta (potpis) te vrijednosna orijentacija.

U nastavku ćemo objasniti hipoteze te svrhu i značenje svake od varijabli i pripadajućih joj parametara.

Analizirali smo članke objavljenje u ožujku i travnju 2015. godine u *Delu* i *Večernjem listu*. *Delo* izlazi 6 dana u tjednu, od ponedjeljka do subote, te su zbog toga nedjelje izbačene iz analize, iako *Večernji list* osim dana od ponedjeljka do subote izlazi i nedjeljom.

Kada govorimo o veličini članka uzimali smo u obzir prostor koji on zauzima na stranici, zajedno s pripadajućom opremom članka- fotografija, grafika ili karikatura. S obzirom na veličinu članke smo podijelili u 6 kategorija: članci do 1/16 strane, od 1/16 do 1/8

strane, od 1/8 do 1/4 , od 1/4 do 1/2, od 1/2 do jedne stranice teksta te više od jedne stranice teksta. Treba napomenuti kako se radi i o različitom formatu novina; *Večernji list* je formata A3, a *Delo* je A2 formata. Unatoč tome uzimana je ista mjera za kategorizaciju članaka po veličini. U skladu s time predviđa se da će prevladavati kratke vijesti koje zauzimaju do jedne osmine stranice. U kratkim člancima postoji veća mogućnost da će dominantna ili jedina tema, kako u *Delu*, tako i u *Večernjem listu*, biti Hrvatska, odnosno Slovenija.

Jedna od varijabli istraživanja je usmjerenost članka na temu, čime se nastoji odrediti u kojoj je mjeri članak usmjeren na Hrvatsku, kada je riječ o *Delu*, odnosno na Sloveniju, kada je riječ o člancima u *Večernjem listu*. Četiri su kategorije u koje su članci podijeljeni s obzirom na usmjerenost: 1. članak se samo spominje, to jest Hrvatska i/ili Slovenija sporedne su teme članka; 2. Hrvatska i/ili Slovenija jednako su zastupljene kao i druge teme u članku; 3. Hrvatska i/ili Slovenija dominantne su teme u članku; i 4. Hrvatska i/ili Slovenija jedine su teme u članku.

Kao što je djelomično izrečeno u prethodnoj hipotezi, pretpostavlja se da će u manjim člancima Hrvatska i/ili Slovenija biti dominantne ili jedine teme članka, dok su u većim člancima češće zastupljene kao sporedne teme ili se pak samo spominje ime države.

Među rubrikama u kojima bi se mogle spominjati Hrvatska i Slovenija istaknute su sljedeće kategorije: Aktualno, Svijet, Crna kronika, Gradska rubrika, Gospodarstvo (Biznis), Sport, Kultura, neka tematska rubrika (putovanja, automobili, turizam...), Zadnja strana, Unutarnja politika, Komentari, Ništa navedeno.

Te su kategorije izabrane zbog učestalog ponavljanja članaka na njihovim stranicama. *Zadnja strana* ime je rubrike u slovenskom *Delu*, na kojem se najčešće objavljuju zanimljivosti ili pregledi raznih zbivanja u svijetu. *Tematska rubrika* jedna je od izdvojenih i odvojena je od kategorije *Ništa navedeno* jer se pretpostavlja da će veći dio članaka o turizmu i putovanjima biti smješten u toj rubrici/tim rubrikama.

Rubrika u kojoj će biti najviše govora o Sloveniji i Hrvatskoj i u *Delu* i u *Večernjem listu* bit će sportska rubrika, zatim rubrika *Svijet* i *Gospodarstvo*. Iako se ne spominje uvijek direktno zemlja u sportskoj rubrici, u uzorak su ulazili članci koji spominju hrvatske i slovenske klubove i sportaše i trenere (samo kada je naznačena nacionalnost jer se sportaši i treneri smatraju predstavnicima kluba ili zemlje- primjer Jakov Fak koji nastupa za Sloveniju ili trener NK Rijeke Slovenac Matjaž Kek).

Dominantna tema također je jedna od varijabli koje će se istražiti i podrazumijeva osam kategorija koje se mogu izdvojiti kao najučestalije teme i u *Delu* i u *Večernjem listu*: međunarodni odnosi Hrvatske i Slovenije, međunarodni odnosi Hrvatske i/ili Slovenije sa susjednim i drugim zemljama, turizam, unutarnja politika i gospodarstvo zemlje, kriminal, zabavni i kulturni sadržaji te sportski sadržaji.

Pretpostavlja se da će u *Delu*, osim na gospodarske i (geo)političke teme, članci vezani za Hrvatsku biti usmjereni i na turizam, s obzirom da Slovenci čine velik postotak turista u Hrvatskoj. Prema podacima Ministarstva turizma Republike Hrvatske, 2015. godine Najviše je bilo njemačkih turista, 23,9%, a zatim slijede slovenski gosti s 10,1%.³²Pošto je u prethodnoj hipotezi, koja se odnosi na zastupljenost članaka ovisno o rubrici, pretpostavka da će većina analiziranih članaka biti objavljena u sportskoj rubrici, osim gospodarskih tema, očekuje se najviše članaka sportske tematike.

Nositelje uloga u članku podijeljeni su u sedam kategorija, prema kojima nositelj uloge mogu biti: političari, sportaši, estradne/poznate osobe, grad, mjesto ili sama država (ako se nositelj uloge spominje u kontekstu građana Slovenije ili Hrvatske), neki događaj (primjerice koncert, festival vina ili hrane...), poduzetnici i poduzeća (Agrokor, Ivica Todorčić...) te ništa navedeno. Posljednjoj kategoriji mogu pripadati članci vezani, primjerice, za nepoznate pojedince (najčešće crna kronika ili gradska rubrika)

Pretpostavlja se da će u većini članaka nositelji uloga biti sportaši, sama država i političari. S obzirom da sam u hipotezi vezanoj za rubriku istaknula kako predviđam da će većina članaka pripadati sportskoj rubrici. Država, grad ili mjesto kao varijabla odnosi se na bilo kakvo spominjanje države kao takve, njenih građana ili toponima, a očekujem da će u većini članaka upravo to biti nositelj uloge, jer bi to značilo da se ne izvještava detaljno, a Hrvatska i Slovenija spominju se tek usputno.

Vrijednosna orijentacija članka varijabla je u kojoj saznajemo na koji su način Slovenija i Hrvatska prikazane u novinama. Varijabla je podijeljena u četiri kategorije; *pozitivna vrijednosna orijentacija* prema Hrvatskoj / Sloveniji, koja obuhvaća članke koji te zemlje prikazuju u pozitivnom kontekstu, zatim *negativno vrijednosno orijentirani članci*, koji na neki način kritiziraju ili prikazuju te zemlje u negativnom kontekstu, slijedi *neutralna vrijednosna orijentacija* članka, gdje je situacija vezana za Sloveniju ili Hrvatsku objektivno i

³² mint.hr, <http://www.mint.hr/UserDocsImages/TUB2015HR.pdf>, pristupljeno 7.9.2016.

nepriistrano izložena i na kraju postoji i kategorija *teško je odrediti*, kojoj pripadaju članci, kao što samo ime kaže, za koje je teško odrediti spadaju li i u jednu od navedenih kategoriju. Pretpostavljamo kako će najviše članaka biti neutralne vrijednosne orijentacije, a da će negativno orijentiranih biti najmanje. Najviše negativnih članaka očekuje se u rubrikama Komentari, Gospodarstvo i Unutarnja politika, bez velikih razlika između *Dela* i *Večernjeg lista*.

Na sličan se način analizirao i naslov članka, odnosno tip naslova. Varijablu smo podijelili u četiri kategorije: informativni naslov, senzacionalistički naslov, kritički i kategorija teško je odrediti. Informativni naslov je naslov povezan sa tekstem, to jest naslov ukratko uvodi u bit teksta u članku i pretpostavlja se da će većina članaka i u *Večernjem listu* i u *Delu* imati informativan tip naslova. Senzacionalistički tip naslova očekujemo u sportskoj rubrici i karakterizira ga puno epiteta i hiperbola, često je pretjeran i utoliko nije potpuno vezan za tekst članka. Kritički tip naslova, kao što samo ime kaže, upućuje nekakvu kritiku akterima članka i pretpostavljamo kako će članaka s kritičkim naslovom biti najmanje i u slovenskim i u hrvatskim novinama. Kategorija teško je odrediti ima istu funkciju kao i kod varijable o vrijednosnoj orijentaciji članka i predstavlja neznatna odstupanja od matrice. Analiza naslova je bitna jer naslov privlači čitatelja da pročita članak te je i najčitaniji dio članka.

Obilježja autora teksta analizirali smo prema četiri kategorije: autor je potpisan imenom i prezimenom, potpisan je prezimenom i inicijalom imena, potpisan je inicijalima imena i prezimena i četvrta je kategorija; autor nije imenovan. Pretpostavlja se ovisnost autorova potpisa o veličini članka, odnosno članci veći od 1/4 stranice biti će potpisani punim imenom i prezimenom ili samo prezimenom i inicijalom imena, dok će članci manji od 1/4 stranice biti potpisani inicijalima ili uopće neće biti imenovani.

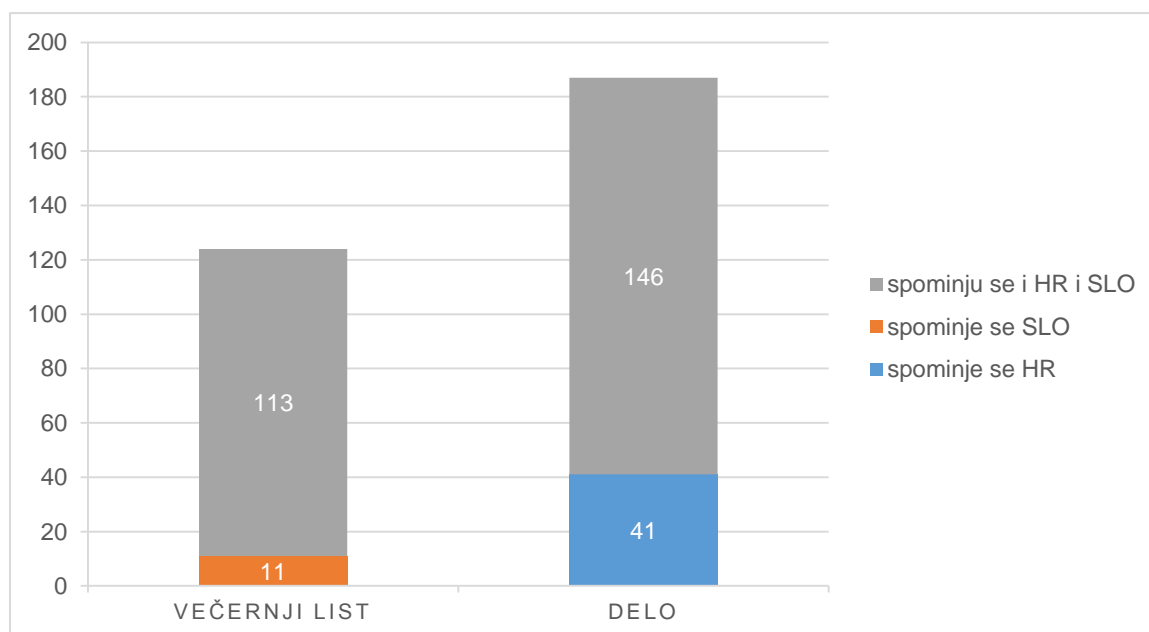
Nakon što su predstavljene sve varijable i kategorije matrice istraživanja, slijede sami rezultati istraživanja, koje sam upotpunila grafovima ili tablicama, radi bolje preglednosti i razumijevanja.

4.1. Rezultati istraživanja

Analizom sadržaja obuhvaćeno je 311 članaka u dva dnevna lista Hrvatske i Slovenije, objavljenih u *Večernjem listu* i *Delu* u ožujku i travnju 2015. godine. Obradena su 2 tjedna u ožujku (od 9. do 21.ožujka) i 2 tjedna u travnju (od 13. do 14.travnja), kako bi uzorak bio što slučajniji i reprezentativniji, te zbog dostupnosti, odnosno mogućnosti pristupa novinama.

Od ukupno 311 članaka u *Večernjem listu* objavljena su 124 članka u kojima se spominje Slovenija, a u *Delu* je objavljeno 187 članaka u kojima se Hrvatska spominje ili je jedna od tema, što znači da je od ukupnog broja analiziranih članaka 60% objavljeno u *Delu*, a 40% članaka u *Večernjem listu*. Odmah na početku je vidljivo da je u *Delu* u tom razdoblju objavljeno više članaka, iako ta razlika nije presudna. Treba uzeti u obzir početak turističke sezone, koja je svakako utjecala na veći broj članaka u *Delu*, jer je Hrvatska, kao što je ranije spomenuto, vrlo popularna destinacija za slovenske građane. Također, ne smijemo zanemariti niti veličinu članka, kao ni varijablu koja se odnosi na usmjerenost članka na temu, odnosno zastupljenost Hrvatske kao teme u člancima u *Delu*, te zastupljenost Slovenije u člancima *Večernjeg lista*, s obzirom da su ti parametri bitni u određivanju zastupljenosti i količine izvještavanja.

Grafički prikaz 1. Distribucija članaka s obzirom na spominje Hrvatske i/ili Slovenije u

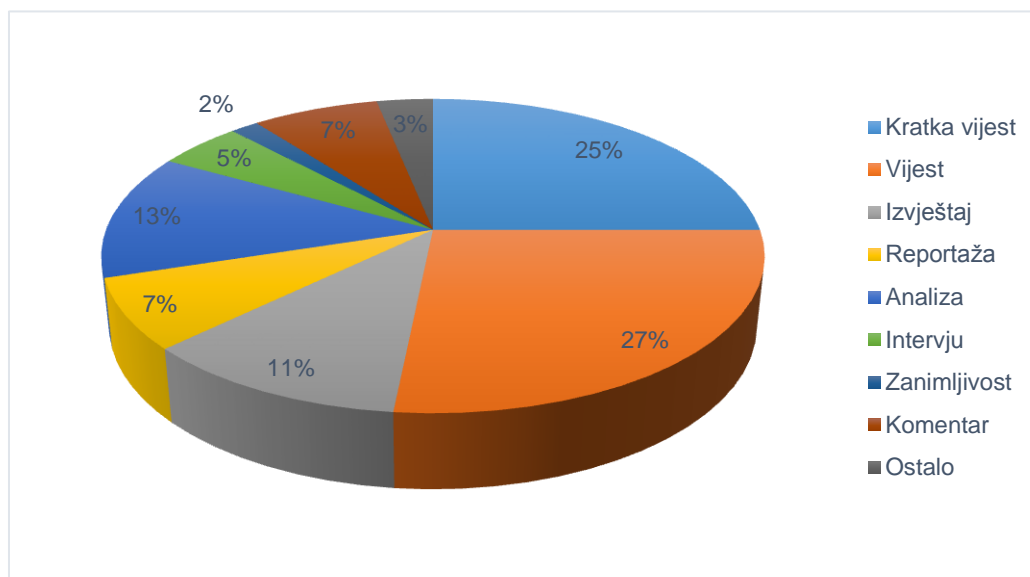

Večernjem listu i Delu

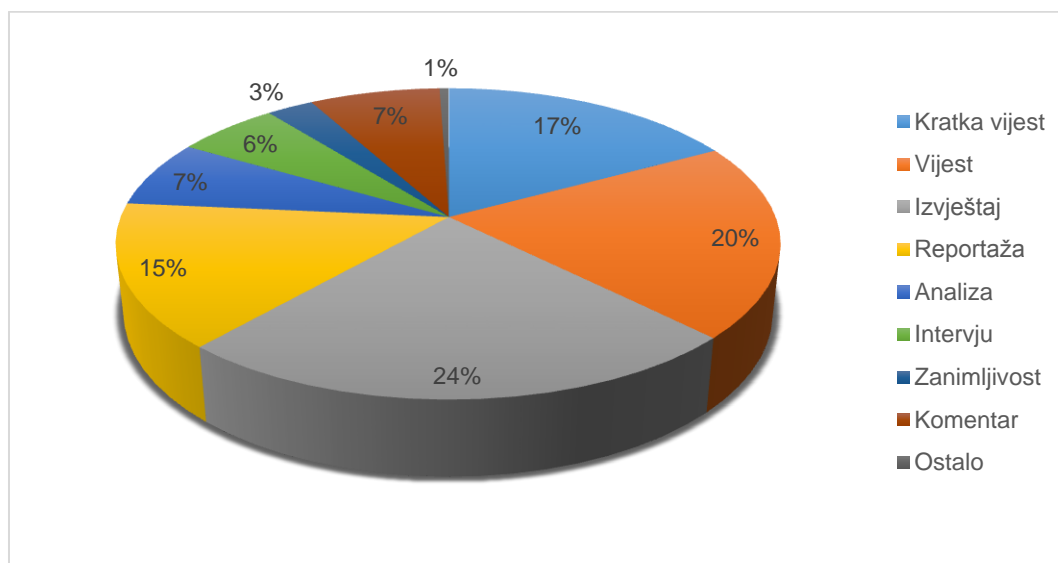
Od novinskih formi u analiziranim člancima prevladavaju klasične vijesti; od 311 članaka njih 71 čine vijesti (22,8%), i kratke vijesti- do deset redaka, kojih je 63 od ukupnog broja članaka (20,3%). Od zahtjevnijih formi dominira izvještaj s 59 članaka (19%), a bilježimo 37 reportaža (11,9%), 29 analiza (9,3%), 23 komentara (7,4%), 17 intervjua (5,3%) i sedam zanimljivosti (2,3%) u kojima se spominje Hrvatska ili Slovenija, a pet je članaka ostalo neodređeno (1,6%).

Zastupljenost određenih novinskih formi prikazala sam sam pripadajućim grafovima, za *Večernji list* i *Delo*, iz kojih se lako mogu iščitati razlike u distribuciji članaka s obzirom na novinski žanr između ta dva dnevna lista. Vidljivo je kako se u *Večernjem listu* Slovenija najčešće spominje u vijestima (27%) i kratkim vijestima (25%), što je djelomično potvrdilo našu hipotezu, s obzirom da je u *Delu* tema Hrvatske najčešća u izvještajima (25%). U *Večernjem* je listu najmanje zanimljivosti vezanih za Sloveniju, samo 2%, odnosno od 124 članka, koliko ih je obrađeno u *Večernjem listu*, samo su dvije zanimljivosti. Razlog bi mogao biti taj što u *Delu* rubrikom na zadnjoj stranici lista (*Zadnja stran*) uglavnom dominira ta novinska forma, no svejedno su i u *Delu* zanimljivosti vezane za Hrvatsku slabo zastupljene, samo 3%. Nakon izvještaja u *Delu* je u periodu istraživanja objavljeno 38 vijesti (20%) i 32 kratke vijesti (17%), a zatim slijede reportaže (15%). U *Večernjem listu* duplo je manje reportaža vezanih za Sloveniju, samo 9 članaka, a to je zato što je većina reportaža i izvještaja o Hrvatskoj u *Delu* bila objavljena u posebnim rubrikama o turizmu i putovanjima, čak 26 članaka, od čega polovica govori o turističkim destinacijama u Hrvatskoj. Zanimljivo je da je u *Delu* koji je izašao 24.travnja cijela rubrika od pet stranica bila posvećena hrvatskom turizmu (*Turizem na Hrvaškem*), iz čega se može zaključiti o popularnosti Hrvatske među slovenskim turistima.

Grafički prikaz 2. Distribucija članaka u Večernjem listu s obzirom spominjanje Slovenije u novinskim formama

Grafički prikaz 3. Distribucija članaka u Delu s obzirom spominjanje Hrvatske u novinskim formama

U pogledu dominantnosti teme, procjenjivala sam sadržaj članka s obzirom na najzastupljeniju temu u članku, a u niže prikazanoj tablici vidljiva je distribucija svih analiziranih članaka s obzirom na dominantnu temu.

Tablica 1. Distribucija analiziranih članaka s obzirom na dominantnu temu članka

DOMINANTNA TEMA	Frekvencije	Postotak
Međunarodni odnosi Slovenije i Hrvatske	16	5,1
Međunarodni odnosi s drugim zemljama	37	11,9
Turizam	19	6,1
Unutarnja politika i gospodarstvo	79	25,4
Kriminal	12	3,9
Zabavni i kulturni sadržaji	45	14,5
Sportski događaji	93	29,9
Ništa navedeno	10	3,2

Iz tablice je vidljivo kako je uvjerljivo najviše članaka sportske tematike, njih čak 93 (29,9%), kako sam i predvidjela u hipotezi, zatim slijedi unutarnja politika i gospodarstvo sa 79 članaka (25,4%), što je također u skladu s hipotezom o dominantnoj temi, jer pretpostavka je da će u temama o gospodarskim preuzimanjima i udruživanjima slovenskih i hrvatskih tvrtki biti govora i u jednim i u drugim novinama. Ipak, iznenađujuće je malo članaka s temom međunarodnih odnosa Slovenije i Hrvatske, njih 16 od 311 (5,1%), kao i članaka o turizmu (6,1%). Mogu zaključiti da je i hipoteza o dominantnoj temi članka djelomično potvrđena, budući da sam predvidjela turizam i međusobne odnose Slovenije i Hrvatske kao učestale teme *Dela* i *Večernjeg lista*, što se nije pokazalo točnim, ali su se predviđanja za velik broj članaka sportske i gospodarske tematike pokazala točnima. Također je iznenađujuća količina članaka u kojima je glavna tema odnosi Hrvatske ili Slovenije sa susjednim zemljama (11,9%), što se može opravdati činjenicom da je i u Sloveniji u to vrijeme došlo do smjene vlasti, odnosno smjene predsjednika u Hrvatskoj. Zbog čega su države intenzivnije komunicirale sa svojim susjedima, te su i *Večernji list* i *Delo* o tome izvijestili.

Većih razlika u distribuciji članaka po dominantnosti teme između *Večernjeg lista* i *Dela* nema. U *Večernjem listu* nešto je više članaka s temom unutarnje politike i gospodarstva (27%) nego što je slučaj sa *Delom* (24%), ali je duplo više članaka u kojima se spominje Hrvatska s turizmom kao dominantnom temom objavljeno u *Delu*, 13 članaka, naspram 6 članaka u *Večernjem listu*, što je bilo i očekivano. *Delo* je također više izvještavalo o međusobnim odnosima Slovenije i Hrvatske s 13 članaka, dok su u istom periodu u *Večernjem listu* objavljena samo tri članka o hrvatsko-slovenskim odnosima. Izvještavanja o ostalim temama su podjednaka, iz čega zaključujem da moja hipoteza ponovno nije u potpunosti potvrđena, te su u pogledu dominantne teme *Delo* i *Večernji list* podjednako izvještavali o Hrvatskoj, odnosno Sloveniji i da su uglavnom birane teme „lakog“ i zabavnog

sadržaja, takozvane „meke“ vijesti, te gospodarske teme, za koje je i očekivano da će biti popularne kada je riječ o slovensko-hrvatskim odnosima.

Isto tako, rubrika u kojoj je objavljeno najviše članaka je sportska rubrika s 92 članka (29,6%), od čega je 36 članak iz *Večernjeg lista*, a 56 iz *Delu*. Iza sportske rubrike slijedi rubrika *Aktualno* u kojoj je objavljeno 63 članka (20,3%), 35 u *Večernjem listu*, 28 u *Delu*. Ovaj podatak je zanimljiv jer se u rubrici *Aktualno* nalaze „vruće“ vijesti, one najrecentnije, a u *Večernjem listu* je Slovenija bila podjednako spominjana i u sportskoj (29%) i u aktualnoj rubrici (28%); razlika je samo u jednom članku. Iz toga mogu zaključiti kako je *Večernji list* skloniji izvještavanju o Sloveniji i u takozvanim zabavnim temama, kao što je sport, ali i u nešto ozbiljnijem kontekstu, nego što je slučaj s *Delom* i spominjanjem Hrvatske kao teme članka.

Osim rubrike *Sport* i *Aktualno*, Hrvatska i Slovenija češće su se spominjale i u tematskim rubrikama (29, članaka, to jest 9,3%), te rubrici *Kultura* (28 članaka, to jest 9%) i *Gospodarstvo* (26 članaka, to jest 8,4%). Očekivano je najmanje članaka objavljeno u *Crnoj kronici*, samo četiri članka (1,3%), budući da su glavni elementi vrijednosti vijesti za tu rubriku blizina, utjecaj i neobičnost, što bi značilo da bi nesreća koja se dogodila u Hrvatskoj morala biti ili geografski blizu Sloveniji (tipa granični grad), ili utjecati na državljane Slovenije (možda su sudionici nesreće bili Slovenci) ili biti nesvakidašnja nesreća (avionska primjerice). U rubrici *Svijet* objavljeno je iznenađujuće malo članaka, njih sveukupno 13 od 311 (4,2%), a razlog bi mogao biti početak izbjegličke krize, sve veći strah od terorizma, grčka kriza, kao i rat u Ukrajini, čemu svjedoče naslovi članaka u tim rubrikama, na primjer *Iskanje izhoda iz grške slepe ulice* (*Delo*, 22.travnja 2015.); *Islamistička vrata prema EU* (*Večernji list*, 12.ožujka 2015.).

Gradska rubrika i rubrika pod nazivom *Komentari* (u *Delu Menja*, u *Večernjem Otvoreno*) imaju podjednaki broj članaka u kojima se spominje Hrvatska ili Slovenija. U gradskoj rubrici objavljeno je 14 članaka (4,5%), a u rubrici s kolumnama 12 članaka (3,9%), podjednako i u *Delu* i u *Večernjem listu*. Veća razlika vidi se u distribuciji članaka u rubrici *Unutarnja politika* gdje je 14 analiziranih članaka objavljeno u *Delu*, dok su u *Večernjem listu* objavljena samo tri članka u kojima se spominje Slovenija. Iako niti u *Delu*, niti u *Večernjem listu* nema mnogo analiziranih članaka objavljenima u unutrašnjo-političkoj rubrici, zanimljivo je kako su slovenske novine više prostora na tim stranicama dale Hrvatskoj, nego što je slučaj s *Večernjim listom*. Ipak, unutrašnjo-politička rubrika posvećena je, kao što joj i ime kaže,

temama vezanima za unutarnju politiku zemlje, te se u toj rubrici nije ni očekivalo učestalo spominjanje Hrvatske i Slovenije.

Zastupljenost tema vezanih za Hrvatsku i Sloveniju iskazana je i veličinom članka. Pretpostavili smo kako će većina analiziranih članaka biti veličine između 1/16 i 1/8, što se u rezultatima istraživanja nije pokazalo točnim.

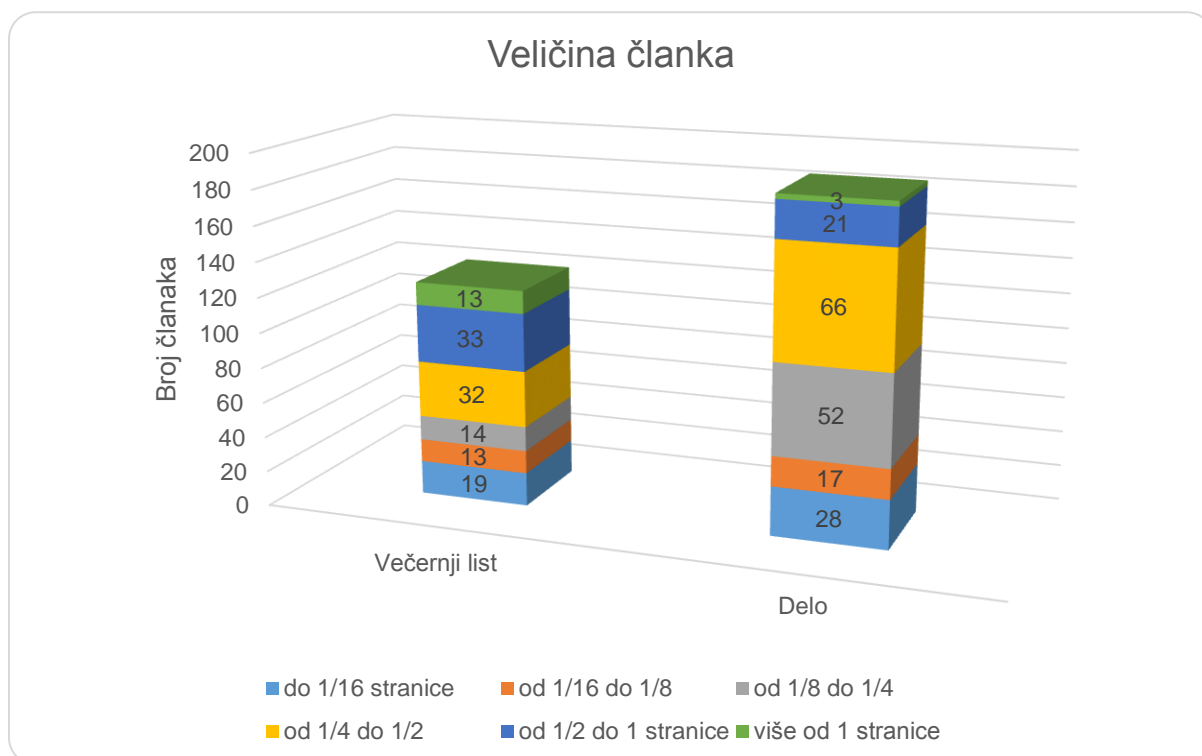
Tablica 2. Distribucija analiziranih članaka s obzirom na veličinu članka

VELIČINA ČLANKA	Frekvencije	Postotak
Do 1/16 stranice	47	15,1
Od 1/16 do 1/8 stranice	30	9,6
Od 1/8 do 1/4 stranice	66	21,2
Od 1/4 do 1/2 stranice	98	31,5
Od 1/2 do 1 stranice	54	17,4
Više od 1 stranice	16	5,1

Prikazana tablica pokazuje kako je najviše analiziranih članaka veličine između 1/4 i 1/2 stranice, njih čak 31,5 %, zatim slijede članci veličine između 1/8 i 1/4 stranice (21,2%), a očekivano je najmanje članaka koji zauzimaju više od jedne stranice (5,1%).

U nastavku je priložen grafički prikaz, radi uviđanja mogućih različitosti u izvještavanju o Hrvatskoj, odnosno Sloveniji, između *Dela* i *Večernjeg lista* ovisno o veličini članka.

Grafički prikaz 4. Distribucija članaka u *Večernjem listu* i *Delu* s obzirom na veličinu članka

Od ukupno 124 članka koji spominju Sloveniju, koliko ih je objavljeno u *Večernjem listu*, najviše ih je veličine između $1/2$ i jedne stranice teksta, njih 33, zatim slijede članci veličine između $1/4$ i $1/2$ stranice (32), a očekivano je najmanje članaka većih od jedne stranice (13), dok iznenađuje brojka od 13 članaka veličine između $1/16$ i $1/8$, s obzirom da sam pretpostavljala kako će upravo članaka te veličine biti najviše.

Što se tiče *Dela*, rezultati se razlikuju od onih u *Večernjem listu*. U *Delu* se Hrvatska najviše spominje u člancima koji zauzimaju između $1/4$ i $1/2$ stranice, čak 66 članaka, zatim slijede članci veličine između $1/8$ i $1/4$ stranice (52), a najmanje članaka vezanih za Hrvatsku pripada zadnjoj kategoriji, odnosno veći su od jedne stranice (3), te članci veličine između $1/16$ i $1/8$ teksta (17), čime je hipoteza o povezanosti veličine članka s eventualnim spominjanjem Hrvatske u člancima u *Delu* djelomično opovrgnuta. Očekivano je najmanje članaka većih od jedne stranice koji spominju Hrvatsku, ali suprotno očekivanjima, Hrvatska se kao tema češće spominje u člancima većim od $1/4$ stranice, nego u onima do $1/8$, iz čega bi se na prvi pogled moglo zaključiti da *Delo* u većoj mjeri izvještava o Hrvatskoj, nego što je to slučaj u *Večernjem listu*. Ipak, kao što smo spomenuli ranije, bitan čimbenik kvantitete i načina izvještavanja jest i usmjerenost članka na temu, parametar koji pokazuje koliko su članci u *Delu* posvećeni Hrvatskoj, odnosno u kojoj mjeri je tema Slovenije zastupljena u članku.

U pogledu usmjerenosti članka na Sloveniju ili Hrvatsku kao teme članka rezultati najbolje pokazuju i potvrđuju glavnu hipotezu kako nema dovoljno sadržaja, niti u *Delu*, niti u *Večernjem listu*, o Hrvatskoj i Sloveniji ili njihovim odnosima. Od ukupno 311 analiziranih članaka njih 163 (52,4%) samo spominje Hrvatsku ili Sloveniju, u 79 članaka (25,4%) Hrvatska i Slovenija jednako su zastupljene kao i druge teme, u njih 27 (8,7%) Hrvatska je dominantna tema, a 42 članka (13,5%) govore isključivo o Hrvatskoj i/ili Sloveniji.

Rezultati u *Delu* i *Večernjem listu* ne razlikuju se u velikoj mjeri u pogledu usmjerenosti članka na temu. U *Večernjem listu* ukupno je 66 članaka (53%) u kojima je Slovenija sporedna tema (samo se spominje), u 27 članaka (22%) jednako je zastupljena kao i druge teme, u njih 19 (15%) Slovenija je jedina tema u članku, a u 12 članaka (10%) dominantna je tema. U *Delu* je Hrvatska sporedna tema ili se samo spominje u 97 članaka (52%), jednaka je drugim temama u 52 članka (28%), jedina je tema u 23 članka (12%), a u njih 15 je dominantna tema (8%). Iako čak 31,5% članaka zauzima između 1/4 i 1/2 novinske stranice, čak 65 članaka (63%) od njih 98 tek spominje Hrvatsku ili Sloveniju, odnosno one su sporedne teme članka.

Usmjerenost na temu ovisi i o dominantnoj temi članka, pa su tako Hrvatska i Slovenija dominantne teme najčešće kada je riječ o sportskim sadržajima, ali je bitan podatak kako je čak 15 članaka s temom unutarnje politike i gospodarstva usmjeren isključivo na Hrvatsku i Sloveniju, s političarima i poduzetnicima kao glavnim nositeljima uloge u člancima. Tu se mogu izdvojiti neki od naslova tih članaka: *Ljubljanu će iduće tri godine strujom opskrbljivati HEP (Večernji list, 23.travnja 2015.)*; *Slovenija na referendumu o gej braku (Večernji list, 11.ožujka 2015.)*; *Zaradi inavguracije predsjednice ob službo (Delo, 17.ožujka 2015.)*; *Zagreb političko maje Hrvaško (Delo, 9.ožujka 2015.)* Dobiveni rezultati navode na zaključak kako *Delo* i *Večernji list* još uvijek ne stavljaju Hrvatsku, to jest Sloveniju u prvi plan u svojim člancima, ali o bitnim promjenama jedne i druge zemlje, kao i zajedničkim uspjesima i projektima pridaju više pažnje u izvještavanju.

Preferiranje tema vezanih za gospodarstvo i međusobne odnose dviju zemalja, može se uočiti promatrajući rezultate dobivene analizom članaka s obzirom na nositelja uloge u članku. U većini članaka kao nositelj uloge spominje se sama država, grad ili mjesto u državi (32,2%), zatim slijede sportaši i sportski klubovi (22,2%), te poduzetnici (15,1%) i političari (14,8%). Najmanje ima estradnih osoba kao nositelja uloge (1,3%), čime je potvrđeno da prevladavaju sportske teme, kao i političko-gospodarske. Ipak, činjenica da se kao nositelj

uloge najviše spominje država ili neki toponim, pokazuje kako *Večernji list* i *Delo*, u većini slučajeva, ne izvještavaju dovoljno detaljno o Hrvatskoj i Sloveniji.

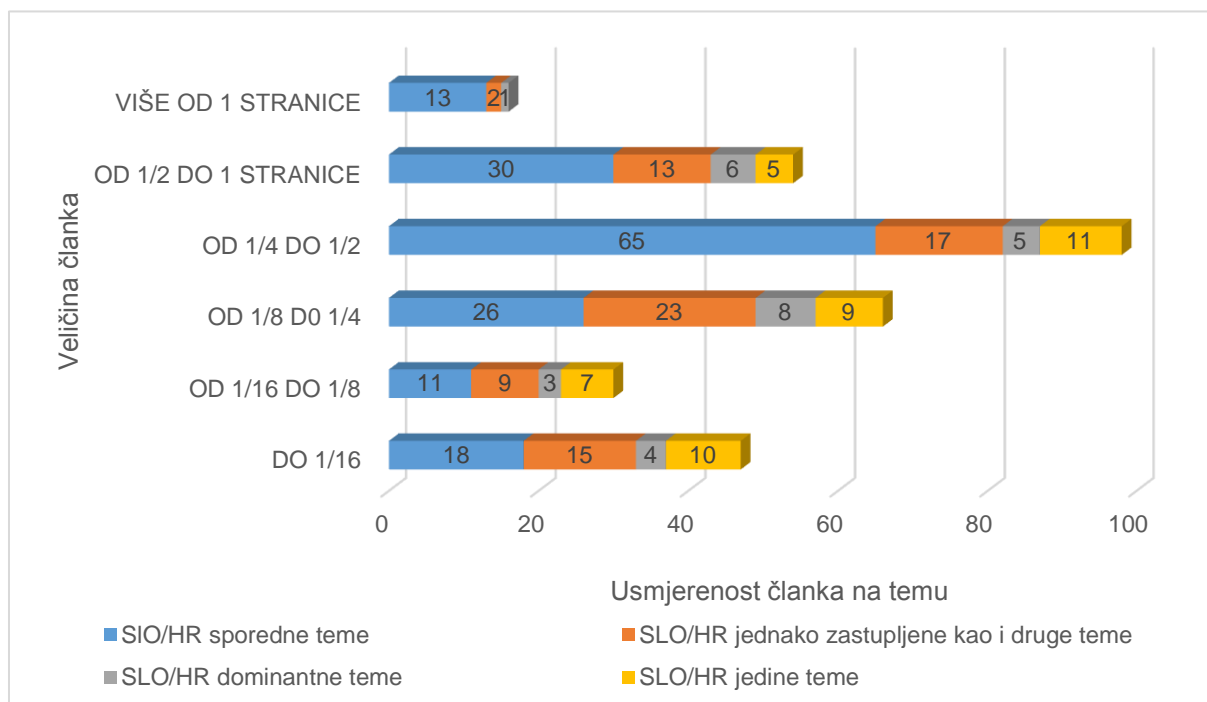
Tablica 3. Distribucija analiziranih članaka s obzirom na nositelja uloge u članku

NOSITELJ ULOGE	Frekvencije	Postoci
Političari	46	14,8
Sportaši/klubovi	69	22,2
Estradne osobe	4	1,3
Grad/mjesto/država	100	32,2
Događaj	33	10,6
Poduzetnici	47	15,1
Ništa navedeno	12	3,8

Sukladno ukupnim rezultatima, i u *Večernjem listu* se kao najčešći nositelji uloga u članku spominje sama država Slovenija (36%), sportaši ili sportski klubovi (22%), političari (18%) te poduzetnici (13%). U *Delu* je najčešći nositelj uloge također sama država Hrvatska (29%), zatim slijede sportaši (22%) i poduzetnici (17%), a jednako su zastupljeni događaj kao nositelj uloge i političari (13%). Primjećuje se velika sličnost u spominjanju nositelja uloge u *Večernjem listu* i *Delu*. Razlika je u zastupljenosti događaja i poduzetnika kao glavnih aktera članka, iz čega se može zaključiti kako *Delo* neznatno više medijske pažnje posvećuje gospodarskim temama.

U niže priloženom grafu, prikazano je kako su svi analizirani članci distribuirani s obzirom na veličinu stranice i usmjerenost članka na temu, jer kao što sam spomenula ranije, sami za sebe ti parametri ne govore mnogo o načinu izvještavanja, ali kada ih se „ukriži“, mogu se vidjeti pravi trendovi u izvještavanju o Hrvatskoj i Sloveniji u *Delu* i *Večernjem listu* i već na prvi pogled vidljiv je nedostatak članaka u kojima su Hrvatska i/ili Slovenija dominantne teme, čime se, na određeni način, umanjuje relevantnost same veličina članka kao kvantitativne odrednice izvještavanja.

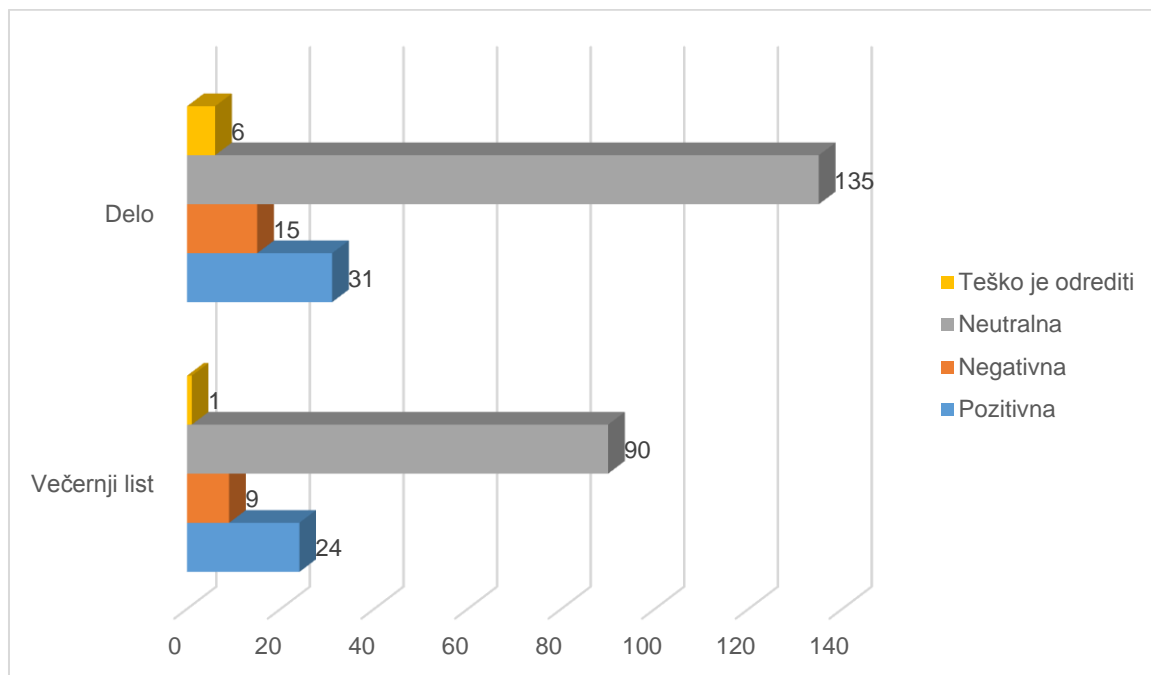
Grafički prikaz 5. Distribucija analiziranih članaka prema ovisnosti veličine članka o usmjerenosti na temu

U skladu s pretpostavkama izloženima u hipotezama, Slovenija i Hrvatska najčešće su dominantne ili jedine teme u člancima do 1/4 stranice- u njih 26 Hrvatska i/ili Slovenija su jedine teme, a 15 je članaka s Hrvatskom i Slovenijom kao dominantnim temama. S druge strane, u člancima većima od 1/4 u njih 12 Hrvatska i Slovenija dominantne su teme, a u 16 članaka jedine teme, iz čega proizlazi zaključak, da iako se Hrvatska i Slovenija češće spominju u većim člancima, ipak je riječ samo o usputnom spominjanju, a ne potpunom pokrivanju Hrvatske odnosno Slovenije kao teme članka.

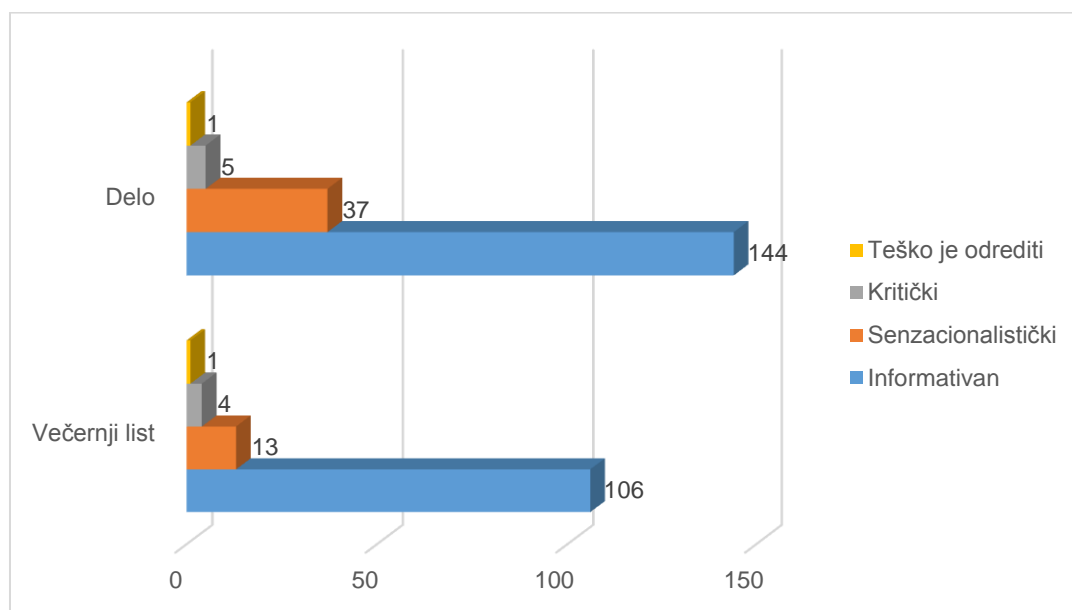
U pogledu vrijednosne orijentacije članka određivali smo postoji li određena doza pristranosti prilikom izvještavanja o temama vezanima za Sloveniju u *Večernjem listu* i temama vezanima za Hrvatsku u *Delu*, uzimajući u obzir način iznošenja činjenica, korištenja epiteta i konteksta u kojim se te zemlje spominju u člancima. Pokazalo se kako je većina članaka, njih ukupno 225 od 311, neutralno izvještavalo o Hrvatskoj i Sloveniji. U *Večernjem listu* 90 članaka (73%) bilo je neutralne vrijednosne orijentacije, 24 članka (19%) pozitivno izvještavaju o Sloveniji, a njih samo devet (7%) negativnog je predznaka. U *Delu* 135 (72%) članaka neutralnog je sadržaja kada je riječ o Hrvatskoj, 31 (17%) je pozitivno orijentirano, a 15 članaka (8%) negativno izvještava o Hrvatskoj. Uočljivo je da razlika gotovo i nema, a činjenica da je većina članaka neutralna prema temama Hrvatske i Slovenije, ide u prilog polaznoj hipotezi i govori o profesionalnosti izvještavanja odabranih novina.

Grafički prikaz 6. Distribucija članaka u *Delu* i *Večernjem listu* s obzirom na vrijednosnu orijentaciju sadržaja članka

Kada govorimo o profesionalnosti izvještavanja i vrijednosnoj orijentaciji, osim sadržaja članka, analizirala sam i tip naslova podijelivši ga u tri kategorije: informativan, senzacionalistički i kritički. Sudeći prema rezultatima dobivenima analizirajući članke s obzirom na vrijednosnu orijentaciju sadržaja članka, pretpostavka je da će prevladavati informativni naslovi, što se može vidjeti u grafu niže. Sveukupno 250 članaka (80,4%) informativnog je tipa, odnosno u naslovu su iznesene činjenice koje opisuju i povezane su sa sadržajem članka; 50 članaka (16,1%) senzacionalistički najavljuje sadržaj članka i takvi su članci tipični za sportsku rubriku. Zanimljivo je da u člancima kada su Hrvatska i Slovenije dominantne ili jedine teme 18 naslova je senzacionalističkog tipa, a samo su dva kritička naslova; u većini slučajeva (49 članaka) naslov je informativan, iz čega se također može zaključiti o poštivanju novinarskih standarada u izvještavanju o drugoj zemlji. Pokazalo se da, iako je zanemariv broj kritičkih naslova, najviše ih je u rubrici *Aktualno* (3 članka) i *Sport* (3 članka).

Grafički prikaz 7. Distribucija članaka u *Delu* i *Večernjem listu* s obzirom na tip naslova

Kada se promatra tip naslova, kao što je slučaj i s vrijednosnom orijentacijom, rezultati su gotovo jednaki i u *Delu* i u *Večernjem listu*. 84% članaka *Dela*, njih 144 informativnog su tipa, 11% naslova senzacionalistički opisuje članke u kojima se spominje Hrvatska (37 članaka), a samo 3% je kritičkih naslova (5 članaka). Primjer jednog kritičkog naslova u *Delu* iznad teksta o hrvatskom trgovačkom lancu: *Lipa na lipo zaslužek/ Zarada lipu po lipu* (*Delo*, 22. travnja 2015.). Slična je i statistika *Večernjeg lista*; 89% naslova, to jest 106 članaka, informativnog je tipa, 8% čine senzacionalistički naslovi (13 članaka), a 2% čine članci s kritičkim naslovom (4 članka). Primjer jednog kritičkog naslova u *Večernjem listu* o utrci Tour de Croatia, koju je osvojio Slovenac: *Sa samo dva čovjeka ne može se do elite* (*Večernji list*, 23. travnja 2015.). Primjeri senzacionalističkih naslova u sportskim rubrikama *Večernjeg lista* i *Dela*: *Mile ukrotio Mandžū, Luka preživio Trebinje* (*Večernji list*, 14. travnja 2015.); *Trener s petmi nad nepovabljenega gosta/Trener šakama na nepozvanog gosta* (*Delo*, 21. travnja 2015.).

Osim prema tipu, naslov sam analizirala i prema spominjanju Hrvatske u naslovu članaka u *Delu* i spominjanju Slovenije u naslovu članaka u *Večernjem listu*. Što se tiče *Večernjeg lista*, Slovenija se samostalno spominje u 18 članaka (15%) od 124, a u deset članaka (8%) spominje se zajedno s Hrvatskom, primjerice u naslovu: *Laško pivo sponzor i Hrvatima i Slovencima* (*Večernji list*, 17. travnja 2015.). U *Delu* se Hrvatska spominje u 11 članaka (6%), a u 4 se spominju i Slovenija i Hrvatska (2%), na primjer: *Slovenci, Hrvati in Srbi skupaj v Cannesu* (*Delo*, 17. travnja 2015.). Iz rezultata se može zaključiti kako se

Slovenija nešto češće spominje u naslovima članaka u *Večernjem listu*, nego što je slučaj sa spominjanjem Hrvatske u naslovima u *Delu*, što se donekle može objasniti većim brojem senzacionalističkih članaka, među kojima je bilo i onih u kojima je Hrvatska indirektno spomenuta, tako da se ovim rezultatom ne može zaključivati o načinu izvještavanja.

Članci su analizirali i prema potpisanosti autora, uz pretpostavku da će članci veći od 1/4 biti potpisani punim imenom i prezimenom, a manji od članci od 1/16 do 1/4 stranice bit će potpisani inicijalima, ili će autor biti neimenovan. U *Večernjem listu* 79 članaka potpisano je punim imenom i prezimenom (58%), 27 članaka potpisano je samo inicijalima (30%), a 14 ih je nepotpisanih (9%), odnosno autor nije imenovan. *Delo* ima nešto više članaka potpisanih imenom i prezimenom (67%, 126 članaka), 42 članka potpisana su inicijalima (23%), a u 19 članaka autor nije imenovan (10%). Treba napomenuti kako se jedna kategorija ne može primijeniti na potpisanost članaka u *Delu*, a to je potpis prezimenom i inicijalom imena, što se kao način obilježavanja autora može naći u četiri analizirana članka *Večernjeg lista*, ali kao takav ne postoji u *Delu*. Pretpostavka da će veći članci biti potpisani punim imenom i prezimenom pokazala se točnom, s obzirom da je od 171 članka, koliko ih je većih od 1/4, njih 74,3% potpisano punim imenom i prezimenom. U kategoriji do 1/8 stranice, najviše je nepotpisanih članaka i onih potpisanih inicijalima; od 74 članka do 1/8 stranice, 78,3%.

Na kraju bih samo istaknula podatak, kako se u prosijeku više članaka dnevno, s temom Hrvatske, objavi u *Delu*, nego u *Večernjem listu*; 5,1 članak dnevno spominje Sloveniju u *Večernjem*, dok *Delo* Hrvatsku spominje u 7,7 članaka.

5. Zaključak

Uspoređujući selekciju vijesti u *Večernjem listu* i *Delu* u pogledu izvještavanja o Hrvatskoj i Sloveniji, mogu zaključiti kako je sadržaj vezan za odnose i politike dviju zemalja sveden na minimum. Iako se na prvi pogled čini kako *Delo* nešto više izvještava o Hrvatskoj, nego *Večernji list* o Sloveniji, rezultati istraživanja su pokazali dosta sličnosti u izvještavanju, naročito kada se u obzir uzmu i drugi parametri osim broja članaka.

Uspoređivanjem distribucije članaka ovisno o veličini i usmjerenosti na temu, dobila sam najbolju potvrdu glavne hipoteze istraživanja- nema dovoljno sadržaja o Sloveniji u *Večernjem listu*, kao ni članaka o Hrvatskoj u *Delu*. Hrvatska se u prosjeku spominje u 7,7 članaka po primjerku *Dela*, a *Večernji list* spominje Sloveniju u prosječno 5,1 članaka. U skladu s pretpostavkama izloženima u hipotezama, Slovenija i Hrvatska najčešće su dominantne ili jedine teme u člancima do 1/4 stranice, druge strane, u člancima većima od 1/4 Slovenija i Hrvatska sporedne su teme ili se samo spominju. Dakle, iako se Hrvatska i Slovenija češće spominju u većim člancima, ipak je riječ samo o usputnom spominjanju, dok su teme o Sloveniji i/ili Hrvatskoj predviđene za kraće članke.

Predviđanja su se pokazala djelomično točnima i u pogledu zastupljenosti članaka prema novinskim formama; rezultati vezani za *Večernji list* u skladu su s hipotezom, jer većinu članaka čine vijesti i kratke vijesti, dok je *Delo* pokazalo sklonost spominjanju Hrvatske u izvještajima i reportažama. Spomenuli smo i ranije, kako je razlog zbog kojeg su reportaže i izvještaji učestali u *Delu*, kada se spominje Hrvatska, priprema turističke sezone, zbog čega je i velik broj članaka u *Delu* spominjao Hrvatsku kao destinaciju, a većinu takvih članaka činile su reportaže i izvještaje. Izvještaji su, osim toga, karakteristični za sportsku rubriku u kojoj je i objavljeno najviše članaka. Sport je bio očekivana dominantna tema, s obzirom da je sportska rubrika jedna od većih, i u *Delu* i u *Večernjem listu*, a susreti Hrvatske i Slovenije u tom su polju neizbježni i nisu „politički nabijeni“.

Proučavajući dominantne teme članka, također mogu zaključiti kako se početna pretpostavka o zastupljenosti sportskih tema i tema vezanih za unutarnju politiku i gospodarstvo pokazala točnom za te teme, ali netočnom s obzirom na očekivanja

zastupljenosti turističkih tema. Ipak, turizam je bio češća tema u *Delu*, nego u *Večernjem listu*. S obzirom da je tema članka u bliskom odnosu s rubrikom i akterima članka, logično je da je najviše članaka objavljeno u sportskoj rubrici, a zatim slijedi rubrika *Aktualno*, a što se tiče nositelja uloge u članku, najčešće se kao glavni akter spominje država, a zatim sportaši te političari i poduzetnici. I u ovom slučaju hipoteze su djelomično potvrđene- u dijelu sportske rubrike i sportaša kao nositelja uloge članka, ali hipoteze su opovrgnute u pogledu najčešćeg spominjanja Hrvatske i Slovenije u rubrici aktualno. Bitnijih razlika između *Dela* i *Večernjeg lista* nema u pogledu distribucije članaka s obzirom na dominantnu temu članka, osim što *Delo* u nešto većem obimu spominje Hrvatsku kada je riječ o gospodarskim temama, a kao jedan od mogućih razloga navela bih nedavnu Podravkinu kupnju *Žita*, kao i spomenuta ranija preuzimanja poznatih slovenskih poduzeća, koja uglavnom nisu dobro prihvaćena u slovenskoj javnosti.

Iz tih podataka proizlazi zaključak da je sport aspekt u kojem se spomenute države najčešće spominju u *Delu* i *Večernjem listu*, no zastupljenost takvih članaka u rubrici *Aktualno* može biti samo posljedica trenutnog trenda, s obzirom da je ta rubrika rezervirana za najrecentnije i takozvane „tvrde“ vijesti, a u vrijeme istraživanja dogodila se primjerice kupnja slovenskog *Žita*, kao i već spomenute promjene u unutarpolitičkim zbivanjima dviju zemalja, te početak izbjegličke krize, koja su utjecala na nešto češće spominjanje Hrvatske u gospodarskom kontekstu.

Hipoteza o vrijednosnoj orijentaciji u potpunosti je potvrđena, budući da je velika većina članaka (69,9%), i u *Delu* i u *Večernjem listu*, sadržajem neutralno vrijednosno orijentirana prema Hrvatskoj, odnosno Sloveniji. U već spomenutom istraživanju dr.Bože Skoke prednjače negativno orijentirani članci (47,1%), a najmanje je neutralno orijentiranih. Kao mogući razlog za takve rezultate svakako su napeti slovensko-hrvatski odnosi, koji u to vrijeme bili izraženi zbog hrvatskih pristupnih pregovora Europskoj uniji, što je za sobom povlačilo spominjanje neriješenih pitanja tih dviju zemalja. Rezultati ovog rada svjedoče o poboljšanju tih odnosa, a kao prijedlog za daljnja istraživanja mogu se detaljnije ispitati „bolne točke“ hrvatsko-slovenskih odnosa i kako izvještavanje o istima utječe na formiranje mišljenja kod državljana Slovenije i Hrvatske. Tako detaljna analiza zahtjeva veći uzorak, više ispitivača i dulji vremenski period, što u analizi ovog rada nije bilo dostupno.

Rezultati analize tipa naslova također potvrđuju hipotezu o vrijednosnoj orijentaciji i stupnju profesionalizma u objema novinama. Prevladavaju informativni naslovi, a najmanje je

kritičkih naslova. Kao što sam pretpostavila, senzacionalistički naslovi najčešći su u sportskoj rubrici. U pogledu tipa naslova, nema uočljivih razlika između Hrvatske i Slovenije.

Za kraj treba spomenuti kako se glavna hipoteza, uzevši u obzir sve analizirane kategorije, pokazala točnom: *Delo* i *Večernji list* pokazali su manjak interesa za izvještavanje o Hrvatskoj i Sloveniji i njihovim odnosima. Primjećuje se jedva osjetna razlika u kvantiteti izvještavanja u korist *Dela*, s obzirom da je objavljeno više članaka u kojima se spominje Hrvatska, i više ih je usmjereno na temu Hrvatske kao dominantne ili jedine teme. Ipak, kao što sam istaknula, razlika je gotovo zanemariva, a kako bi se podrobnije istražila selekcija vijesti u slovenskim i hrvatskim medijima i kako bi rezultati bili još primjenjiviji, analitički uzorak bi se trebao povećati, kao i proširiti originalnu matricu i uvesti više koda/istraživača, a ovaj rad mogao bi poslužiti kao temelj za ta istraživanja.

6. Literatura:

1. Berelson, Bernard (1959): *The State Of Communication Research*, Public Opinion Quarterly, vol. 23, 1-6 str
2. Filipović, Marijan (1983): *Rječnik stranih riječi*, Izdavačko knjižničarska radna organizacija Mladost, Zagreb
3. Holzer, Jerzy (2002): *Komunizam u Europi- povijest pokreta i sustava vlasti*, Srednja Europa, Zagreb
4. Ibler, Vladimir (2011): *Sporazum o arbitraži između vlade Republike Hrvatske i vlade Republike Slovenije*, Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti : Razred za društvene znanosti, No.512=49 Svibanj 2012.
5. Lamza Posavec, Vesna (2006.): *Metode istraživanja u novinarstvu*, Fakultet političkih znanosti, Zagreb
6. Malović, S., Ricchiardi S. (1996.): *Uvod u novinarstvo*, Biblioteka Press, Zagreb
7. Malović, Stjepan (2003), *Novine*, Sveučilišna knjižara, Zagreb
8. 13. Mikić, Vesna (2009): *Razvojni programi za pogranična područja Hrvatske*, Građevinar
9. Sapunar, Marko (2000): *Osnove znanosti o novinarstvu*, Naprijed, Zagreb
10. Opća enciklopedija Jugoslavenskog leksikografskog zavoda (1978), Bibliografija. 3. izd. Zagreb: Iz-Kzy. Sv. 4. 1978
11. Radelić, Zdenko (2006): *Hrvatska u Jugoslaviji 1945.-1991.- od zajedništva do razlaza*, Hrvatski institut za povijest, Školska knjiga, Zagreb
12. Skoko, Božo (2010): *Hrvatska i susjedi- kako Hrvatsku doživljavaju u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Makedoniji, Sloveniji i Srbiji*, Novelti Millenium, AGM, Zagreb
13. Steindorff, Ludwig (2006.), *Povijest Hrvatske- od srednjeg vijeka do danas*, Jesenski i Turk, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb
14. Turkalj, Kristian (2001): *Razgraničenje teritorijalnog mora između Hrvatske i Slovenije u sjevernom Jadranu (Piranski zaljev)*,u: Petrak, Marko, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu (939-979), Zagreb, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

15. Zorko, Marta (2011): *Konfliktni potencijal dobrosusjedskih odnosa: slučaj Hrvatske i Slovenije*, Političke perspektive, Vol.1 No.2 Rujan 2011.: str. 43-62

Internet stranice:

1. Hnb.hr, www.hnb.hr/documents/20182/122236/h-gi-2014.pdf/b607913c-e6fb-40a2-a023-41552635090b (pristupljeno 5.9.2016)
2. slobodnadalmacija.hr, <http://slobodnadalmacija.hr/novosti/biznis/clanak/id/280233/analiza-stranij-ulaganja-u-hrvatskoj-milijune-eura-okrecu-banke-a-nigdje-novih-tvornica> (pristupljeno 3.9.2016.)
3. vecernji.hr, <http://www.vecernji.hr/gospodarstvo/najveci-investitori-iz-hrvatske-digli-bdp-slovenije-za-2-posto-976070> (pristupljeno 3.9.2016.)
4. europa.eu http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/slovenia/index_hr.htm (pristupljeno 4.9.2016.)
5. lng.hr, <http://www.lng.hr/hr/novosti-detalji/projekt-od-zajednickog-interesa-5> (pristupljeno 4.9.2016)
6. plinacro.hr, <http://www.plinacro.hr/default.aspx?id=6> (pristupljeno 4.9.2016.)
7. mingo.hr, <http://www.mingo.hr/page/kategorija/promotori> (pristupljeno 4.9.2016.)
8. ec.europa.eu,
https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/5_2%20PCI%20annex.pdf
(pristupljeno 4.9.2016.)
9. plinacro.hr, <http://www.plinacro.hr/UserDocsImages/PCI/Interkonekcija%20Lucko-Zabok-Rogatec.pdf> (pristupljeno 2.9.2016.)
10. Interreg Slovenija-Hrvatska, <http://84.39.218.255/hr2/program/program-sodelovanja/>
(pristupljeno 2.9.2016.)
11. Interreg Slovenija-Hrvatska, <http://84.39.218.255/hr2/program/program-sodelovanja/>
(pristupljeno 2.9.2016.)

12. Interreg Slovenija- Hrvatska, <http://84.39.218.255/hr2/2016/05/23/potpisan-je-prvi-ugovor-u-okviru-prekogranicnog-programa-suradnje-slovenija-hrvatska-za-programsko-razdoblje-2014-2020/> (pristupljeno 2.9.2016.)
13. Interreg Slovenija- Hrvatska, <http://84.39.218.255/hr2/program/program-sodelovanja/> (pristupljeno 2.9.2016.)
14. Interreg Slovenija-Hrvatska, <http://84.39.218.255/hr2/program/program-sodelovanja/> (pristupljeno 2.9.2016.)
15. Interreg Slovenija- Hrvatska, http://84.39.218.255/hr2/wp-content/uploads/sites/13/2015/10/Program_suradnje_INTERREG_V-A_Slovenija_-_Hrvatska.pdf (pristupljeno 2.9.2016.)
16. wikipedia.hr, https://hr.wikipedia.org/wiki/Hrvatsko-slovenski_odnosi (pristupljeno 2.9.2016.)
17. novilist.hr, http://www.novilist.hr/Vijesti/Hrvatska/Protuudar-Slovenija-ce-tuziti-Hrvatsku-sudu-u-Haagu?meta_refresh=true (pristupljeno 3.9.2016.)
18. balkans.aljazeera.net, <http://balkans.aljazeera.net/vijesti/slovenija-pristupa-arhivi-ljubljanske-banke-u-sarajevu>, (pristupljeno 3.9.2016.)
19. tportal.hr, http://www.tportal.hr/vijesti/hrvatska/343306/Davno-samprekrižio-novacizLjubljanskebanke.html?utm_source=clanci&utm_medium>manual2&utm_campaign=clanci_manual, (pristupljeno 3.9.2016.)
20. novilist.hr, http://www.novilist.hr/Vijesti/Hrvatska/Protuudar-Slovenija-ce-tuziti-Hrvatsku-sudu-u-Haagu?meta_refresh=true, (pristupljeno 3.9.2016.)
21. <http://balkans.aljazeera.net/vijesti/sabor-jednoglasno-odlucio-o-izlasku-iz-arbitraze> (pristupljeno 3.9.2016.)
23. wikipedia.hr, https://hr.wikipedia.org/wiki/Otvorena_pitanja_u_odnosima_Hrvatske_i_Slovenije (pristupljeno 3.9.2016.)
24. <http://www.nemis.hr/index.php/energetske-svrhe/nuklearna-elektrana-krsko-nek.html> (pristupljeno 3.9.2016.)

25. net.hr, <http://net.hr/danas/novac/slovenija-izgubila-arbitrazu-hep-u-mora-platiti-preko-40-milijuna-aura/> (pristupljeno 3.9.2016.)
26. croenergo.eu, <http://www.croenergo.eu/Pogonski-vijek-NE-Krsko-produljen-do-2043-godine-24966.aspx> (pristupljeno 3.9.2016.)
27. mint.hr, <http://www.mint.hr/UserDocsImages/TUB2015HR.pdf> (pristupljeno 7.9.2016.)

SAŽETAK

Selekcija vijesti jedna je od najvažnijih uredničkih zadaća kojom se odabire koji će događaji postati vijest i puniti novinske stupce. Ovaj rad proveden je kako bi se utvrdili određeni trendovi u izvještavanju slovenskih i hrvatskih medija o Hrvatskoj i Sloveniji, odnosno kako bi se usporedile selekcije vijesti tih dvaju dnevnika. Duga zajednička povijest, geografska blizina, suradnja u vidu raznih gospodarskih i energetske projekata te neriješeni sporovi čine neraskidivu vezu između ove dvije države. Rad nastoji odgovoriti na pitanje o zastupljenosti sadržaja vezanih za Hrvatsku i Sloveniju u slovenskim i hrvatskim dnevnim novinama, na primjeru Dela i Večernjeg lista. Korištenjem kvantitativne analize sadržaja analizirano je 311 članaka objavljenih u Delu i Večernjem listu u periodu od dva tjedna u ožujku i dva tjedna u travnju. Definirane su kategorije prema kojima se određivala struktura članaka, mjerila zastupljenost tema o Hrvatskoj i Sloveniji, te se utvrđivala vrijednosna orijentacija članka prema spomenutim državama. Dobiveni rezultati istraživanja potvrdili su glavnu hipotezu, pokazavši kako su i Delo i Večernji list, u analiziranim periodima, oskudno izvještavali o temama vezanima za Hrvatsku i Sloveniju i njihovim odnosima.

Ključne riječi: selekcija vijesti, Slovenija, Hrvatska, Delo, Večernji list, analiza sadržaja

